

بہارِ نبوت کے فضیلت، اہمیت اور شان کی روشنی میں اس کتاب میں بیان کیا گیا ہے۔
 یہ کتاب مسلمانوں کے لیے ایک قیمتی تحفہ ہے۔

حصہ اول

بدعاتِ لامذہبیہ

یعنی

د غیر مقلدینو بدعات

مکتبہ ختم نبوت
 لاہور

مکتبہ ختم نبوت
 لاہور

لاہور

نوجوانانِ احناف طلباء دیوبند پشاور پاکستان

0333-3300274

بہارِ نبوت کے فضیلت، اہمیت اور شان کی روشنی میں اس کتاب میں بیان کیا گیا ہے۔
 یہ کتاب مسلمانوں کے لیے ایک قیمتی تحفہ ہے۔

(توضیحات عبارات اکابر)

مکتبہ ختم نبوت

عبدالغنی پازرہ محلہ چنگی پشاور

0312-9880001

د مضامینو فهرست

مقدمه.....	7 تا
20	
بدعت:1... تراویح او تهجد ته من کل الوجوه یو وئیل:.....	21
بدعت:2... تراویح او وتر ته یو وئیل.....	21
بدعت:3: بی اودس قرآن مس کول.....	23
بدعت:4: په یولاس سره مصافحه سنت کنړل.....	23
بدعت:5: په قربانی کبني غیر مسلم شریکول.....	24
بدعت:6: غیر مسلم پسی مونځ کول.....	24
بدعت:7: غیر مسلم زنانه سره نکاح تړل.....	25
بدعت:8: په عجمي ژبه کبني د جمعي خطبه.....	26
بدعت:9: په چرگ باندی قربانی.....	26
بدعت:10: په انډه باندی قربانی.....	27
بدعت:11: د څلورو نه زیات نکاح گانی کول.....	28
بدعت:12: د جُمعی مونځ معاف.....	29
بدعت:13: تراویح دوه رکعاته.....	29
بدعت:14: د قرباني شل ورځی.....	29
بدعت:15: مور او پلار ته زکوة ورکول.....	30
بدعت:16: میخه ذبح کول.....	30
بدعت:17: د موتی نه زیاته گیره کټ کولو ته سپک کتل.....	31
بدعت:18: مطلق تقلید ته ردی بدی وئیل.....	32
بدعت:19: په مانځه کبني ډیر کهلاؤ اودریدل.....	33
بدعت:20: التزام د عمل مستحبه وو.....	33
بدعت:21: د تراویح لفظ.....	35
بدعت:22: لفظ «الله» سره ذکر کول.....	35
بدعت:23: مجلس ذکر.....	36

بدعاتِ لامذهبيه نوجوانانِ احناف

- بدعت 24: سرتور سر مونخ سنت گنرل..... 37
- بدعت 25: مونخ کبني سَدَلْ کول..... 37
- بدعت 26: غير عربی ژبه کبني خطبه وئيل..... 38
- بدعت 27: اصول او فروع..... 38
- بدعت 28: ابتداء بالتلاوت..... 40
- بدعت 29: سلفی يا اثری وغيره نوم..... 41
- بدعت 30: تعویذ..... 41
- بدعت 31: د بخاری شریف په راویانو باندی جرحه کول..... 43
- بدعت 32: اذان کبني زیادت کول..... 48
- بدعت 33: سَمَاع الاموات..... 50
- بدعت 34: سلاسل اربعه..... 52
- بدعت 35: تصوّف..... 54
- بدعت 36: لفظ خدا..... 56
- بدعت 37: یو خاړوی د ټول کور طرفته کافی..... 57
- بدعت 38: په یوه جیلی کبني اوه کسان شریک کیدل..... 58
- بدعت 39: په مارغانو باندی قربانی..... 59
- بدعت 40: د جماعت غرباء اهلحدیث بدعات..... 59
- بدعت 41: وجد..... 61
- بدعت 42: نوی مذمت..... 62
- بدعت 43: دعا بعد الفرائض..... 62
- بدعت 44: غائبانه جنازی مونخ..... 64
- بدعت 45: د یو مجلس دری طلاقه..... 64
- بدعت 46: د طلاق تعداد..... 65
- بدعت 47: عوام د تقلید په خائی اجتهاد باندی اخته کول..... 67
- بدعت 48: خفیت و غیره نسبت..... 67
- بدعت 49: په صفاتو کبني تاویلات کول..... 69

بدعت‌الامذہبیہ   نوجوانانِ احناف

- 71..... بدعت=50: پہ غیر مقلدینو کبنی فرقی.....
- 73..... بدعت 51: د قربانی شل ورخی.....
- 73..... بدعت 52: قبر سرہ دعا غوختل.....
- 75..... بدعت 53: د میخی قربانی.....
- 76..... بدعت 54: ایصال ثواب.....
- 78..... بدعت 55: د میت سراو خپوته تلاوت.....
- 79..... بدعت 56: اللہ پہ هر صورت کبنی راتلل.....
- 80..... بدعت 57: اُمتیانو ته معصوم وئیل.....
- 81..... بدعت 58: چاته تعظیماً اودریدل.....
- 82..... بدعت 59: د بخاری شریف ختم.....
- 84..... بدعت 60: چله کشی.....
- 84..... بدعت 61: پہ جنازه کبنی زیاتی تکبیرات.....
- 85..... بدعت 62: شل رکعاته تراویح بدعت دی.....
- 88..... بدعت 63: د میت تصرف.....
- 90..... بدعت 64: دری ورغو کبنی قرآن ختمول.....
- 92..... بدعت 65: اجتماعی ذکر.....
- 92..... بدعت 66: «هو» ضمیر سره ذکر کول.....
- 93..... بدعت 67: مرو نه تبرک حاصلول.....
- 94..... بدعت 68: د ذکر په وخت کبنی سرخوزول.....
- 95..... بدعت 69: سرخریل بدعت دی.....
- 95..... بدعت 70: د الله دیدار نه انکار کول.....
- 96..... بدعت 71: مخلوق دپاره «غوٹ» لفظ استعمالول.....
- 98..... بدعت 72: امکان نظیر.....
- 100..... بدعت 73: امکان کذب.....
- 101..... بدعت 74: الله هر خائی کبنی دی.....

- بدعت 75: التباخی تلل..... 103.
- بدعت 76: د جمعے پہ شپہ روحونہ کورونہ تہ راتلل..... 103.
- بدعت 77: عید گاہ د مسجد نبوی نہ ہم افضلہ دہ..... 104.
- بدعت 78: د قبرونو نہ تبرکات حاصلول..... 105.
- بدعت 79: پہ چرگہ بانڈی قربانی..... 107.
- بدعت 80: د تجارت مال کبنی زکوٰۃ نشتہ..... 109.
- بدعت 81: بی اود سی سرہ طواف کول..... 109.
- بدعت 82: د شیعہ گانوغونڈی بدعت کول..... 110.
- بدعت 83: مدرک د رکوع..... 113.
- بدعت 84: شہید بغیر د کفن نہ دفن کول..... 113.
- بدعت 85: د نکاح نہ وتل صرف دوه وجی دی..... 114.
- بدعت 86: مضمضہ او استنشاق فرض دی..... 115.
- بدعت 87: وقوف عرفہ نہ مخکبنی همبستری کول..... 116.
- بدعت 88: هر مونخ کونکی پسی اقتداء کول..... 117.
- بدعت 89: اوداسہ کبنی خپی اینخلو پہ خائی مسحہ کول..... 118.
- بدعت 90: عدم نقل پہ باوجود هم د ثواب نیت ساتل..... 119.
- بدعت 91: د قصر مسافت..... 120.
- بدعت 92: زکوٰۃ مالدار عالم تہ هم ور کولی شی..... 121.
- بدعت 93: پہ خطبہ کبنی خبری کولو سرہ جمعہ ماتیدل..... 122.
- بدعت 94: د نشہ آور کس طلاق نہ واقع کیری..... 122.
- بدعت 95: چاتہ لورہ تندہ لبری نو هغه د روزہ نہ نیسی..... 123.
- بدعت 96: د عاگانی او وظائف بدعت دی..... 124.
- بدعت 97: بیعت د چانہ اغستل..... 124.
- بدعت 98: میلاد مناوول..... 125.
- بدعت 99 و 100: غیر مقلدینو د کورنہ د دی پہ بدعتیت گواهی 127 و 128.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

مزید خمونہ نوي کتابونه هُم روان دی ان شاء الله، مثلاً «غیر مقلدین او بریلویان بهائی بهائی، توضیحات عبارات اکابر، دروسِ مناظره، او خمونہ ماہنامہ ترجمانِ احناف هُم په مطالعہ کښی یاد ساتي، او خمونہ د کتاب که سوک بل ژبی ته ترجمه کول غواړی بغیر ترمیم و اضافه نه، نو هغوی ته بالکل اجازت دي، البته مونږ سره دی مشوری دپاره ضرور رابطه او کړي. عبدالرحمن عابد عفی عنه پشاور پاکستان 3333:3300274

﴿... مقدمه ...﴾

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضِلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَاشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاشْهَدُ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ!

اما بعد! ناظرینِ کرام! کله چه انگریز د مسلمانانو په صف کښ انتشار او فساد جوړولو دپاره او د دوی په مینځ کښ اتفاق ختمولو دپاره کوششونه شروع کړل او سوچونه او جدوجهد ئې شروع کړل، نو په هغې کښ ئې یو داسې جماعت تیار کړو چه د مسلمانانو په جامه کښی د انگریزانو به پورا پورا اطاعت کوی، لکه چه خپله د دوی د ډلی مشرنواب صدیق حسن غیرمقلد د خپل آقا انگریز متعلق لیکي چه:

«اور حاکموں کی اطاعت اور رئیسوں کا انقیاد انکی ملت میں سب واجبوں سے بڑا واجب ہے» (ترجمان وهاپیہ صفحہ ۲۹)
ترجمہ: د حاکمانو (انگریزانو، ناقل) اطاعت او د رئیسانو په ملت کښی د هغوی اتباع کول په ټولو واجباتو کښی لوڼي واجب دي.

شبابش! د صاحبو کرامو اتباع نشته خود انگریزانو اتباع صرف واجب نه بلکه د ټولو واجباتو کښی لوڼي واجب (!!!) ???

او بیاورپسی لیکي چه:

«بحیثیت موجودہ پرسرکارانگریزی کی مخالفت

کو قطعاً ناجائز لکھا ہے» (ایضاً صفحہ ۳۸)

ترجمہ: بحیثیت موجودہ سرکار انگریز مخالفت کو قطعاً ناجائز دی۔

نوروفاداری ئی ہم ورسره ڊیر زیاتہ کړې ده چه دلته کښی دا مختصر صفحات تفصیلی طور سره مونږ له اجازت نه راکوی، نو د دوی خپله کتابونه پرې گواه دی مثلاً د غیر مقلدینو شیخ الاسلام ثناء اللہ امرتسری صاحب لیکي چه:

«سرکاری دفتروں میں اہل حدیث کو وہابی لکھنے کی ممانعت»

اوبیاد دې عنوان ماتحت ئی دا خبره ذکر کړیده چه زمونږه

دا جماعت دانگریزانو نه په نوم د «اهل حدیث» سره په سن مورخه

۳ دسمبر ۱۸۸۹ء نمبر ۱۵۵۸ کښی نامداره شوې دې اوصرف

د جماعت نوم نه، بلکه دوی ته به القابات هم انگریزانو کیخودۀ

لکه چه د غیر مقلدینو متعتمد علیہ شخصیت ابراہیم سیالکوٹی

صاحب دندیر حسین دهلوی صاحب متعلق لیکي:

«حکومت کی طرف سے خطاب: شمس العلماء کا خطاب ملا»

(تاریخ اہل حدیث صفحہ ۲۷۸)

او دا کوم شخصیت دې نودا هم اوگورې یو غیر مقلد مورخ لیکي چه:

«علمائے اہل حدیث کا سلسلہ برصغیر میں ان سے شروع ہوتا ہے»

چالیس علمائے اہل حدیث صفحہ ۲۸)

الغرض! دغه بدعی فرقہ چه خان ته اہل حدیث وائی انگریزانوپه

تقلید کښی دغه فرقې ډیر خصوصیات دی چه دهغې نه به هغه

خصوصیت منتخب کړو کوم چه زمونږه مطلوب او د کوم دپاره

بدعت لاندھیہ نوجوانان احناف

مونږه چه قلم اوچت کړيدې هغه خصوصيت ئې دادې چه دوی ځان ته دستومتبعين وائی اومخالفينوته دهرکارباندي دبدعت نسبت کوی اودا دعوی ئې دومره عامه کړه چه خپله په غټ غټ بدعاتو کښی اخته دی خو بس هغه بدعات دغه مبتدعینو(غیرمقلدینو)ته اړوښکاری نه، او دا صرف ددوی عادت نه دې، بلکه هرفرقه باطله په یو نوم باندې بې ځایه قبضه واچوی نوداسې حیلې اوفرېب نه کاراخلي، ځان ته بعض نامرادخلق سنی وائی اوخپله ټول اعمال ئې بدعی وی، همدغسې بعضې خائبین خلق ځان ته اهل بیت وائی خوداهل بیتو سراسر خلاف کارکوی

همدغسې غیرمقلدین په ظاهره کښی په خپلوځلو باندې دبدعت مذمت ډیربیانونی نوبس ددوی داخیال دې چه دې خلقتو به زمونږه اړو بدعات ښکاری نشی حاشا وکلا.

مونږه په راروان بحث کښی دنیا ته ښایو چه غیرمقلدین د رضاخانیانو(بریلیانو) په شان بلکه دهغوی نه هم غټ بدعتیان دی، او د دې فیصله په خپله منصفین قارئین اوکړی چه مونږه په دې خپله دعوی کښی کوم حده پوره کامیاب شوې یو. بلکه قارئین کرام به خپله هم دغیرمقلدینو اکابرینونه حواله جات ملاحظه کړی چه دوی خپله هم اقرار کړې دې چه زمونږه په دې بدعی مسلک غیرمقلدیت کښی بدعت اوبدعتیان شته چه منصفینوته به په فیصله کولو

کښی ډیره آسانی وی ان شاءالله-

تنبيه: مونږه په دیکښی هغه حواله جات هم بعض ذکرکړیدی چه هغوی یومستلې ته بدعت وائی همغه مسئله هم د دوی په کور کښی هم موندلې کيږی، گویا چه دوی په دې خپل قول سره مونږه الزاماً بدعتیان اوگرځول،

بدعت لامذهبيه   نوجوانان احسان

او خومره حواله جات چه مونږه قيد تحریر کښي راوستی دی، په دی اکتفاء کوو مزید حواله جات مونږه قصداً پریخوده هغه به بل ایډیشن کښی ذکر کړو ان شاء الله الرحمن.....

اودا خبره هم قابل ذکر ده چه زمونږه هیچاسره ذاتی دشمنی نشته، دا کار صرف او صرف د ابطال باطل لپاره غیر مقلدینو ته ښایو چه راشي یا خو دغه بدعات ختم کړي او یائي په دلائل شرعيه محکمه ووسره ئې ثابت کړي، ورنه بیا د هغې په قائلینو باندې د ابتداع فتوی مه لگوی چه خپله یو کار کوی او هغه جائز هم گنړي نو که هغه کار نور څوک او کړی نو هغوی بدعت او کړه او تا سوچه ئې او کړي نو هغه به جائز وی دا کوم انصاف دې---؟؟

او غیر مقلدین دې ځان په دې نه خلاصوی چه څه ئې نه منم، لکه چه دا د دوی میراثی عادت دې زمونږه مقصد هغه کسان مبتدعین ظاهرول دی چه کوم خلق ځان ته ”اهل حدیث” یا ”غیر مقلد” وائی او یا ورته د بل چا د طرفنه دغه القابات او اوصاف وئیلی شوې وی، او که نه منلو خبره باندې فیصله او کړی شی نو غیر مقلدین خو صحابه بلکه خپله پیغمبر پاک ﷺ بلکه... بلکه د خدائي پاک خبره هم نه منی لاپاتی ئې مشران!!!

د بدعت او بدعتی مذمت: په اسلام کښ د بدعت او بدعت

مرتکب یعنی د بدعتی سخت قسم مذمت بیان شوې دې، او خلاف سنت عمل الله ته هیڅ کله قابل قبول نه دې د نبی کریم ﷺ ارشاد پک دې ”مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ” (صحیح مسلم ۲/۱۳۷، بَابُ كَرَاهَةِ قَضَاءِ الْقَاضِي وَهُوَ غَضْبَانٌ) چه کوم کس داسې عمل او کړی چه دهغې حکم مونږه نه وؤ کړي نودهغې هغه عمل مردود دې.

معلومه شوه چه د بدعت او د سنت میزان شریعت دې، که د چا ذهن یی ډیر ښه منی او ښائسته علم یی گنړي او په خوله ډیر ځان

ته د احاديثو او د سنتو تابعدار وائی يعنى ځان ته "اهل حديث" يا "اهل السنة" وائی خوچه د شريعت د مرضى او موافق نه وي نو د دوى دغه عمل لره هيڅ اعتبار نه وي، دوى لره چه كوم عمل بنائسته بڼكاري نو دا به هم ورله شيطان بنائسته كړي وي « وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ » دوى به ځان هم دومره په عذاب كړي او محنت به او كړي يعنى په خپل گمان كېنى به نيك اعمال او كړي خو چه د شريعت خلاف وي نوهغه عمل او محنت يئ برباد دي، اودالله درضا په ځاني الله پاك په ځان باندې غصه كول غواړي العياذ بالله، اوصرف عمل يئ برباد نه بلكه الله به ترينه هم ناراض وي اوصرف آخرت كېنى يئ عذاب نه ، بلكه دنيا كېنى پري هم عذاب شروع شى د صالحينو ورسره بغض وكينه پيداشي اللهم احفظنا.

امام ترمذى (المتوفى: ۲۷۹هـ) په خپل سنن كېنى بسند صحيح حديث ذكر كړي دي چه نبى عليه الصلوة والسلام فرمايلي دي: "فَمَنْ أَحْدَثَ فِيهَا حَدَّثًا أَوْ أَوَى مُحَدَّثًا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَرَفًا وَلَا عَدْلًا" (ترمذى جلد ثاني صفحه ۳۳)

چه چا مدينه (يا هر ځايي كېنى، ناقل) يو بدعت كار او كړه او يا بدعتى لره يئ پناه وركړه نو په هغې باندې دى دالله لعنت، د ملائكو او د ټولو خلقو لعنت وي اوالله پاك به يئ د قيامت په ورځ نه فرض قبلوى اونه نفل.

او گوري محترمينو! صرف د بدعت نه ، اوصرف د بدعتى مذمت هم نه بلكه كه څوك د بدعتى لره څه قسمه پناه وركړه هغه هم په دغه وعيد كېنى داخل دي العياذ بالله.

بدعت لاندھیہ   نوجوانان احناف

هغه خلق دې سوچ او کړی چه د مبتدعینو بالخصوص د دې زمانې فرقه اهلحدیث دفاع کوی یا یی ورسره څه قسم محبت وی العیاذبالله، هغه دې داحدیث باربار اوگوری او دزړه نه دې قوم پرستی اودشریعت خلاف محبت لرې کړی ځکه حدیث پاک کښ راځی چه: ”الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ“ [صحیح البخاری، بَابُ عَلَامَةِ حُبِّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ] سړې به دهغه چاسره راپاسی (یعنی دهغه خلقوسره به یی حشرکړی) چه دچاسره یی محبت وی. دا حدیث ډیرقابل غور دې داحدیث ډیرډیر کتل او بیا پری عمل کول پکار دې

او دغسې امام ترمذی بل حدیث ذکر کړې دې چه نافع رحمه الله فرمائی چه: ”أَنَّ ابْنَ عُمَرَ جَاءَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: إِنَّ فَلَانًا يَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ فَقَالَ إِنَّهُ بَلَعَنِي أَنَّهُ قَدْ أَحْدَثَ فَإِنْ كَانَ قَدْ أَحْدَثَ فَلَا تَقْرُنْهُ مِنِّي السَّلَامَ“ (ترمذی جلدثانی صفحه ۳۷ و ۳۸) (سندصحیح) چه عبدالله بن عمرؓ لره یوکس راغې ورته ئې اووئیل چه په تا باندې فلانکی سړی سلام وائی نو عبدالله بن عمرؓ اوفرمائیل چه ماته داسې خبر رارسیدلې دې چه دغه کس په دین کښ یو نوې خبره (بدعت) کړې ده، که دغسې یی (واقعی) کړې وی نو زما د طرفنه پی سلام مه وایه

سبحان الله! دبدعتی دومره مذمت چه سلام قدرې هم مه وایه یعنی دومره دالله د خاطره بغض، دپته وائی دالله دپاره محبت اودشمنی ....

او دغسې چه څوک دبدعتی قدراحترام کوی نو د هغې متعلق هم نبی پاک ﷺ سخت وعید بیان کړې دې، ددې دپاره چه دغه بدعتی دخپل ذهن او د شیطان چه ورته کوم عمل بنائسته کړې دې او د ریالونو یا دنورکوم لالچ د وجې نه یی چه کوم

بدعت ایجاد کړېدې هغه بدعت پرېدی، د نبی علیه الصلوة والسلام نه په صحیح سند سره امام ابو بکر محمد بن الحسین الأجرى (المتوفى: ۳۶۰هـ) روایت نقل کړې دې: "مَنْ وَقَرَّصَاحِبَ بَدْعَةٍ فَقَدْ آعَانَ عَلَى هَذِهِ الْأِسْلَامِ"
(الشريعة ص ۹۶۲)

چه کوم کس د بدعتی عزت او کړه نو هغه (هم) د اسلام په غورزو لوی کښی (ورسره) مدد او کړه.
او د غسې ابن عمر متعلق بل حدیث کښی راځی چه:
مجاهد رحمه الله فرمائی چه څه ابن عمر سره ووم چه یو کس د ماسپڅین یا د مازیگر په اذان کښی تثویب او کړه نو ابن عمر هغه مؤذن ته او فرمائیل چه: "أُخْرِجُ بِنَاقَانٍ هَذِهِ بَدْعَةٌ" (ابوداؤد شریف)

الغرض! د دې تمهید نه مونږ ته د بدعت او د بدعتی مذمت معلوم شو، اوس چه د کوم کس په الله او د هغه په رسول ﷺ ایمان وی نو هغه به ضرور د بدعت نه بیزاره کیږی بلکه که خپله بدعتی نه وی خو د هغه مینه محبت بدعتیانو سره وی او یا ورپسې همیشه مونځونه کوی او یا ورسره نور داسې غیر ضروری میل جول کوی نو هغه دې هم د تیرشوی احادیثونه عبرت واخلي او دغه عیبونه دې د ځان نه اوباسی، مونږه راتلونکی بحث کښی عوام اوناخبره او اوده خلقو ته دابنایو چه ځان ته ویونکی اهلحدیث حضرات چه کوم یادولې شی په "لامذهب" یا "وهاپی" او یا دوی چه ځان ته خپله "اهلحدیث" وائی، د دوی په فرقه اومسلک کښی څومره قدر بدعات دی، دوی خو په ځان باندې د "اهل حدیث" خادر اچولې دې لیکن په دغه خادر کښی دوی دومره بدعات کوی چه بریلیان یی شاته

پريخی دی، اوداسې قدر بدعات کوی چه خپله هم دوی گویا شوې دی اواقرار کوی چه واقعی زمونږه په مسلك کښی بدعات اومبتدعین شته، چه دهغي مکمل ثبوت آئنده صفحاتو کښ به ملاحظه کړې ان شاء الله الرحمن.

اود بریلیانو نه د دوی بدعات سنگین او شدید قسم دی، زه خپل الله پاک گواه جوړوم چه دا خبره بلا تعصب و بلا ذاتی دشمنې کوم چه دا خبره بالکل سوفیصدهقه ده، او ماسره به هغه خلق هم تائید علی وجه البصیرت کوی چه کوم خلق دفرقه اهلحدیث کتابونه یی مطالعه کړې وی .

بریلیان که یو طرفته په بدعاتو کښ ملبوس دی نو هغوی دخپل بدعاتولپاره استدلال هم نشی کولې، صراحتاً تصریح کوی چه داپه شریعت کښ نه وو، بلکه روستوزمانې کښی موجد شوې دی مثلاً بریلیانو د اذان په وخت کښی “الصلوة والسلام علیک یا رسول الله” او دغسې په خپل بدعی طریقې سره میلادونه کوی وغیره چه دوی خپله اقرار کوی چه دا روستو پیدا شوې دی، لیکن افسوس صد افسوس په غیرمقلدینو باندې! چه دا خپل بدعاتو ته بدعت هم نه وائی اوبیالا دظلم دپاسه ظلم په فاسد استدلال سره دقرآن وحدیث نه اخذ هم کوی ددی بدعاتولپاره چه هغه استدالات دپوره امت مسلمه په وهم گمان کښ هم نه وی تیر شوې!!!

ددې وجې نه مونږه غیرمقلدینو ته د خیرخواهي په نیت دعوت ورکووچه خان ته دسنت تهکیدران مه گنړي بلکه دغفلت خوب نه پاسې اوتعصب او د ضد نه زړونه خالی کړې لکه څرنګه چه تاسوکښ علی وجه الاتم تعصب پروت دې اوپه بدعاتوکښ ډوب یی. لک زمونږ معروضات ښه په یخ زړه

بغير د تعصب نه اولولې او دې خپل غيرمقلدیت بدون اجتهاد غوندې بدعي مسلك ته خيرآباد اووایي، اودغه معروضات مونږ ستاسو د کور په حوالو سره هم مزین کړې دي الحمدلله. دې دپاره چه ستاسو د انکارخه گنجائش پاتې نشي اوکه دروغ يی گنږې نو بيا هم درته دا سوداگرانه پړيوخي چه تاسوبه خپل غيرمقلدين اکابرین مشکوک کړې اوستاسومذهب بيا هم نشي بچ کيدې خه به داوی چه په دين باندې دخپل بدعي اجتهاداتو په ځانې د اسلافو په راهنمايې اوتقليدکبنی عمل اوکړې او دغه عقائدباطله نه توبه اوکارې کوم چه دغيرمقلدين مسلك دوجي نه تاسو اختيارکړېدی چه دهغې پورا تفصيل زمونږه کتاب "دغيرمقلدينوگمراه کن عقائد" کبنی اوگورې بس دغه زمونږه دعوت وؤ اوتاسو اولوستل، نورمنل اونه منل زمونږه طاقت کبنی نشته هغه ستاسو په خپل اختيار کبن دی چه بيا صبا له دقيامت په ورځ اونه وائي چه مونږه خودغيرمقلدیت بدون اجتهادنقصان نا نه وؤخبر -----!

په آخره کبنی داخبره ليکل ضرورگنږم چه کوم ځانې کبن زمونږه دقلم نه لفظ "غيرمقلد" اوخی نو د دې نه به مراد هغه فرقه اوډله وی چه کوم خلقوکبن د اجتهاد ماده هم نه وی او بيا هم تقليد دائمه اربعوؤ نه کوی. او په کوم ځانې کبن چه مونږه "اهلحديث" اوليکونو ددې نه به مراد محدثين کرام رحمهم الله نه وی العياذبالله! بلکه زمونږه ترينه مرادهغه خلق دی کوم چه بقول ثناءالله امرتسری غيرمقلداو عبدالمجيد سوهدروی صاحب غيرمقلد "اهلحديث" نوم ورله انگریزانوايخي وی(اهل حديث کامذهب صفحه ۱۰۲ وسيرت ثنائی صفحه ۲۵۲)څمونږه هغه خلق

مراد دی کوم چه بقول امين الله اهلحديث نوم اوس خلقو د
يوخاص تنظيم دپاره ايځې دې (الحق الصريح جلد ۱)
ځمونږ ترينه دغه مُحَدَّثه فرقه مراد ده که دغه فرقه که حق
قبول نه کړی لکه څرنگه چه ددوی عادتِ قديمه دې چه دوی
حق دسره قبلوی نه، الا بخرق العادة
نوکم ازکم----- کم ازکم داسې خلق خوبه راپيداشی کنه چه
کوم دوی پسې مستقل مونځ کوی اويانيمکړې غيرمقلدين ترينه
جوړشوې وی، دغفلت دخوب نه به راپاسی اوددې علم به ورته
اوشی.

او کوم غيرمقلدينو ته که ځمونږه د تحرير نه خفگان اورسپړی نو هغوی ته
ځما خواست دي چه دا ځان دپاره د خير سبب او گنډي او ځمونږه والله که
تاسو سره ذاتی بُغض وی، مونږه چه ستاسو کتابونو کښی څه ليدلی دی
هغه م را نقل کړل که څه زیاتی رانه شوی وی پکی نو مونږه اطلاع
راکړی، مونږه به سره د اعتذار نامه نه د بخنی خواست او غواړو.
خادم نوجوانانِ احناف عبدالرحمن عابد عفی عنه (خادم بمرکز امام
اعظم ابی حنیفه بشاور)

0333:3300274

Hanafiyam@gmail.com

☆☆☆☆... وما علينا الا البلاغ... ☆☆☆☆

﴿... بدعاتِ لامذهبيه...﴾

۱: تراويح او تهجد ته يو وئيل: غيرمقلدين تراويح او تهجد
مونځ يو گنډل (من کل الوجوه) د غيرمقلدينو بدترين بدعت دې.
ورنه غيرمقلدين دې مونږه صرف او صرف يوآيت يا صحيح صريح
مرفوع علی فهم السلف داسې حديث پيش کړی چه په هغې کښ

بدعاتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

تراویح او تہجد تہ یکبئی یو مونخ وئیلی شوې وی _ دیدہ
باید...!

۲: تراویح او وتر تہ یو وئیل: زیر علیزئی غیر مقلد لیکي:

“تراویح، تہجد، قیام اللیل، قیام رمضان اور وِتْرَایِک ہی نماز کے مختلف نام ہیں“ (تعداد رکعات قیام رمضان کا تحقیقی جائز صفحہ ۱۶)

او عبدالرؤف سندھو صاحب غیر مقلد لیکي:

«معلوم ہوا کہ آپ کا قیام اللیل (تہجد) رمضان میں قیام رمضان (تراویح) سے بدل گیا یعنی حضور جو تہجد اور وتر غیر رمضان میں نیند سے اٹھ کر پڑھتے تھے، رمضان میں وہی تہجد اور وتر تراویح کے نام سے نیند سے قبل بعد عشاء پڑھ لیتے تھے» (القول المقبول فی تخریج صلاة الرسول صفحہ ۶۰۷)

تنبیہ: پہ قوسینو() کبئی الفاظ خپلہ دد غہ غیر مقلد دی۔

د غیر مقلدینو پہ بلہ مشہورہ رسالہ کبئی قاری لیاقت علی باجوہ صاحب سیالکوٹی غیر مقلد لیکي:

«بعض لوگ اعتراض کرتے ہیں کہ اس حدیث کا تعلق تہجد کے ساتھ ہے حالانکہ تہجد، تراویح، قیام اللیل، قیام رمضان، وِتْرَایِک ہی نماز کے مختلف نام ہیں» (پندرہ روزہ صحیفہ اہل حدیث کراچی، یکم رمضان، ۱۸ مئی ۲۰۱۸ جلد ۱۰۰ شمارہ ۱۷)

حافظ عبدالرحمن منیجر رحمانی صاحب لیکي:

«جو نماز عشاء کے بعد اور فجر سے پہلے درمیانی رات میں پڑھی جاتی ہے اس کے

نام بہت ہیں اسے قیام اللیل وتر نفل تطوع اور تہجد وغیرہ ناموں سے یاد کرتے ہیں» (رحمانی نماز صفحہ ۱۸۵)

ددی ٲولو حوالہ جاتو خلاصہ داشوہ چہ دوی تراویح او وتر یو گنری۔

بدعاتِ لامذهبيه   نوجوانانِ احناف

حالانکه دادعویٰ دانگریزد دورنه مخکښ چا نه ده کړې بلکه داهم د غیرمقلدینو د بدعاتونه یو بدعت دي. ځکه چه دوی خوخیله وترو ته سنت مؤکده وائی، او د سحرمونځ د سنتو غوندې ورله حیثیت ورکوی (رسول اکرم ﷺ کا صحیح طریقه نماز: صفحه ۵۶۹، از رئیس ندوی غیرمقلد) او تراویح د دوی په نزدیونفلی مونځ دی (الحق الصریح ۱/۴۰۶ لایمین الله البشاورى) ددې وجې نه د غیرمقلدینو په نزد که چا تراویح هم اونکړی نو هیڅ باک پرې نیشته، نه دې کوی اختیار دي ورته (تذکره مولانا غلام رسول صفحه ۵۹، از مولانا اسحاق بهتی غیرمقلد) نومعلومه شوه چه خپله هم عملاً دواړه مونځونه (تراویح او وتر) جُدا جُدا کړی خو دوی لره بدعت دا عقل ختم کړې دي ...

۳: بې اودسه او پلید شخص قرآن کریم لره مس
کول: د غیرمقلدینو په نزد قرآن کریم لره مس کولو دپاره اودس پاکى شرط نه دی (نزل الا برار جلد ۱ صفحه ۹ وعرف الجادی صفحه ۱۵)

ځکه چه د قرآن کریم دپاره طهارت شرط کیدل نه دی منقول (العذب الفائض لعبدالعزيز نورستانی)
 ددې وجې نه دوی دعویٰ کوی چه: د حیض اونفاس په حالت کښ قرآن کریم لره مس کول په هیڅ واضح اوصریح حدیث کښ منع نه ده ثابت (صحیح نماز نبوی صفحه ۶۴ مصنفه الشیخ عبدالرحمن عزیز بنظر ثانی ابوالحسن مبشر احمد ربانی)

۴: په یو لاس سره مصافحه سنت گنل: غیرمقلدین په یو لاس سره مصافحه کولو ته سنت او داوړو ته بدعت وائی العیاذ بالله...

بدعت لامذهبيه نوجوانان احناف

حالانڪه داهم ددوى بدعت دې، غيرمقلدين كه چرې د دې جواب كوى نودوى دې د محدثينو ابواب او د اسم جنس تعريف يادساتى چه بياورته پريشانې مخې ته نه راځي..... !

۵: په قربانۍ كېنې غيرمسلم شريك كيدل:

دغيرمقلدينو په بدعاتوكېنې يوبدعت دا هم دې چه دوى فتوى ورکوى چه:

“باقى رهى مرزائى كى شركت تواس كے متعلق بهى حرام كافتوى نهى لگا سكتے”(فتاوى علمائے حديث جلد ۱۳ صفحه ۸۹) ترجمه : باقى پاتې شودمرزائى شركت (په قربانې كېن ، ناقل) نوددې متعلق هم دحرامو فتوى نشولگولې. او دغسې ئې په بله فتاوى كېنې هم درج دى: “واضح هو كه ذبيحه اهل تشيع كا كهانا حلال هے”(فتاوى نذيريه جلد ۳ صفحه ۳۱۷)

۶: غيرمسلم بسې مونځ كول: دغيرمقلدينو شيخ الاسلام ثناء الله امرتسرى صاحب غيرمقلديكى:

“ميرامذهب اورعمل هے كه هر كلمه گو كے پيچھے اقتداء جائزه، چاهے وه شيعه هو يا مرزائى”(اخباراهلحديث ۱۲، اپريل ۱۹۱۵ء وفتوى امام ربانى صفحه ۵۰)

ترجمه : زمامذهب او عمل دادې چه هر كلمه وئيلووالا بسې(په مونځ كېن. ناقل) اقتداء جائزه كه هغه شيعه وى او كه مرزائى وى.

☆... دغسې مولوى عبدالعزيزصاحب غيرمقلدهم دثناء الله امرتسرى صاحب متعلق ليكى چه:

بدعاتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

”آپ نے لاہوری مرزائیوں کے پیچھے نماز پڑھی آپ مرزائی کیوں نہیں آپ نے فتویٰ دیا کہ مرزائیوں کے پیچھے نماز جائز ہے (فیصلہ مکہ صفحہ ۳۶)

ترجمہ : ثناء اللہ امرتسری لاہوری مرزائی (قادیان، ناقل)

پسے مونخ کڑی دی، تہ ولے مرزائی نہ بی، تاخوفتویٰ ورکڑی

دہ چہ مرزایانوسے مونخ کول جائز دی۔

☆... او دغسے فتویٰ عبداللہ غازی پوری غیر مقلد ہم ورکڑی دہ

اوگورہ (مجموعہ فتاویٰ عبداللہ غازی پوری صفحہ ۲۲)

۷: د غیر مسلمی زنانه سرہ نکاح: د غیر مقلدینو پہ نزد

د مرزائپرے بنخے سرہ نکاح کول ہم جائز دی، چنانچہ ثناء اللہ

امرتسری صاحب غیر مقلد لیکے:

”اگر عورت مرزائ ہے تو علماء کی رائے ممکن ہے مخالف

ہو میرے ناقص علم میں نکاح جائز ہے“ (اخبار اہل حدیث

امرتسر ۲ نومبر ۱۹۳۳، بحوالہ ترک تقلید کے بھیانک نتائج صفحہ

۵۴)

ترجمہ : کہ چرے بنخہ مرزائے وی نوممکنہ دہ چہ د علماؤ رائے

ماسرہ مخالف وی زما د ناقص علم مطابق نکاح ورسرہ جائز دہ۔

مونرہ دے غیر مقلدین داسے یوآیت یا حدیث (چہ کوم ددوی پہ

نزد قابل حجت وی) پیش کرے چہ غیر مسلمی بنخے سرہ ہم نکاح

جائز دہ ورنہ د غیر مقلدیت مذہب پہ بدعی کیدو باندے بہ ہیخ

شک باقی پاتے نشی۔

۸: پہ عجمی ژبہ کبش دجمعی خطبہ: غیر مقلدین

دجمعی پہ ورخ یو بدعت داہم کوی چہ دوی دجمعی خطبہ پہ

غیر عربی (پشتو، اردو، فارسی وغیرہ) ژبہ کبش وائی:

بدعتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

غیرمقلدین دے داسے صرف یوآیت یا حدیث علی فہم السلف (چہ کوم ددوی زبانی دعویٰ دہ) پیش کری چہ پہ ہغے کبن غیرعربی ژبہ اجازت وی؟!

۹: دچرگ قربانی جائزہ دغیرمقلدینوپہ نزد د چرگ قربانی

جائزہ دہ، اصل عبارت ئی اوگورے دغیرمقلدینومفتی عبدالستار صاحب لیکے: ”شرعاً مرغ کی قربانی جائزہے“ (فتاویٰ ستاریہ جلد دوم صفحہ ۷۲)

اود غیرمقلدینو وکیل رئیس ندوی صاحب لیکے: »مرغا مرغی وغیرہ کی قربانی جائز قرار دینے والے بہت پرانے زمانے سے موجود ہیں« (ضمیر کا بحران صفحہ ۲۸۲، ناشر: جامعہ سلفیہ بنارس ہند)

اود غیرمقلدینو مجتہد العصر مولانا اسماعیل سلفی صاحب لیکے چہ »بعض صحابہ مرغی اور اندے کی قربانی جائز جانتے تھے، محلی لابن حزم (فتاویٰ سلفیہ صفحہ ۱۰۸، ناشر: اسلامک پبلشنگ ہاؤس لاہور)

استغفر اللہ!... اوس یی صحابہ کرام رضی اللہ عنہم ہم پرینخودل. زہ خیر.... دا تپوس بہ ترینہ بیا اوکرہ چہ دا خبرہ صحیح السند سرہ ذکر کری ورنہ پہ صحابہ کرامؓ باندی بہ مودا دروغ ویلی وی، خود دی موقعہ بل خائی دہ!...

خود و مرہ خبرہ خکارہ شوہ چہ د غیرمقلدینو داسی قول کول چہ پہ چرگی باندی قربانی جائز دہ، قبیح ترین بدعت دی.

۱۰: پہ اندے قربانی جائزہ دغیرمقلدینوپہ نزد پہ اندے ہم

قربانی کولے شی، دغیرمقلدینو د مفتی نہ یو سوال شویدی چہ »مرغ اور مرغی کی اندے کی قربانی ہوسکتی ہے؟

چہ د چرگی پہ انہی باندی قربانی کیدیشی
 نو د غیر مقلدینو مفتی ورلہ پہ جواب کبئی وائی چہ» حدیث جمعہ میں
 آیا ہے کہ جو شخص جمعہ میں سب سے پہلے آیا اس کو اونٹ کی
 قربانی کا ثواب ملے گا اور اس کے بعد آنے والے کو گائے کی قربانی
 کا اور جو اس کے بعد آئے اس کو بکری بھیڑے کی قربانی کا اور جو اس
 کے بعد آیا اس کو مرغ کی قربانی کا ثواب ملے گا اور اس کے بھی بعد
 آیا تو اس کو انڈے کی قربانی کا ثواب ملے گا» (فتاوی ستاریہ
 جلد ۴ ص ۱۲۰)

او د مولانا اسماعیل سلفی صاحب حوالہ تیرہ شوہ چہ ہغہ
 لیکے» بعض صحابہ مرغی اور انڈے کی قربانی جائز جانتے
 تھے، محلی لابن حزم (فتاوی سلفیہ صفحہ ۱۰۸، ناشر: اسلامک
 پبلشنگ ہاؤس لاہور)
 غیر مقلدین بدعتیان ددغہ فتویٰ پہ دفاع کبن د حضرت بلاٹ دیو
 ضعیف قول نہ سہارا اخلی، حالانکہ ہغہ قول د بلاٹ پہ صحیح
 السند سرہ ثابتول غیر مقلدین ترینہ ترقیامتہ پورے عاجز دی ان شاء
 اللہ.....

۱۱: د خلورونہ زیات نکاح :- نواب نور الحسن خان
 غیر مقلد د خلورونہ زیاتہی پہ نکاح کولوئی تفصیلی بحث کری
 دی چہ د خلورونہ زائد نکاح کولہی شی، اوگورے تفصیلاً د
 غیر مقلدینو کتاب (عرف الجادی صفحہ ۱۱۱، ۱۱۲)
 او د غسپی د موصوف پلاریعنی نواب صدیق حسن خان غیر مقلد
 ہم ددی متعلق خبرہ کری دہ چہ د خلورونہ زیاتہی نکاح کولہی
 شی (ظفراللاضی ص ۲۹۶)
 داہم ددی بدترین بدعت دی.

بدعاتِ لامذهبيه   نوجوانانِ احسان

۱۲: دجمعی مونځ معاف: نواب نورالحسن خان

غیرمقلدلیکی: وبربعیدالماکان واجب نیست اگر چه نداء بشنود بنا بر

مزیدمشقت دوان” (عرف الجادی ص ۴۱)

ترجمه: چه د چا کور د مسجد نه په څه فاصله کښی وی، اگر که هغه اذان اوری نو په دۀ باندې دمشق دوجې نه دجمعی مونځ واجب نه دې.

سبحان الله...! چه یو کس غیرمقلد بدون اجتهاد مرض کښی اخته شی نو بیا داسی بدعاتو کښی ډوب شی...

۱۳: تراویح دوه رکعاته: امین الله پشاورى غیرمقلد وائی

”تراویح دوه رکعاته هم کولې شې” (کیسټ سوال و جواب)

آخرداپه کوم آیت یا حدیث پاک کښ راغلی دی....؟

۱۴: د قربانې ورځې ۲۰ شل ورځې دی:

مولانا بشیر سهوانی صاحب غیرمقلد یو کتاب لیکلې دې چه د قربانې ورځې ۱۰ ذی الحجه نه واخله تر آخر ذی الحجه پورې ئې ثابتې کړې دی دهغه کتاب نوم دې “ایام النحر” په اردو کښ. اوگوره: (هفت روه اهلحدیث لاهور ۷ مارچ ۱۹۹۷ ص ۲۵)

واه جی دخیتو شوقیانو! دا کوم بدعت مود خیتې د مجبوري نه جاری کړه ؟.....

۱۵: مور او پلار ته زکوٰۃ ورکول: نواب نورالحسن خان

غیرمقلدلیکی:

”ادله عمومًا و خصوصًا باشند بجواز دفع زکوٰۃ بسوئے اصول وفروع” (عرف الجادی صفحه ۷۲)

۱۶: میسنبہ ذبحہ کول: د غیرمقلدینو شیخ الحدیث مولانا

محمد اعظم صاحب غیرمقلدلیکی:

”بعض فقہاء نے بھینس کو گائے کی ہم جنس قرار دیتے ہوئے
بھینس اور بھینسنے کی قربانی بھی جائز قرار دی ہے، مگر یہ ایک
قیاس ہے، آنحضرت ﷺ اور صحابہ رضی اللہ عنہم او خیر القرون
میں ثبوت نہیں ملتا“ (ہفت روزہ اہلحدیث لاہور ۲ مارچ ۲۰۰۱)

ترجمہ: بعضی فقہاء میسنہ د غوا ہم جنس گر خولہ دہ
دمیسنبہ (مذکر او مؤنث) قربانی ئی جائز گر خولہ دہ خو دا یو قیاس
دی د نبی ﷺ او د صحابہ رضی اللہ عنہم او خیر القرون پہ زمانہ
کبن ددی ہیخ ثبوت نہ میل اویری۔

خپلہ غیرمقلدوائی چہ میسنہ د خیر القرون پہ زمانہ کبن نہ وہ دا
ہسہ قیاسی حالہ دہ نوچہ یوخیز پہ خیر القرون کبن نہ وی، او
بیا ہم د ہغی اجزاؤتہ حلال وائی، نو دیتہ خہ وئیلی گیری... ؟
☆... او توصیف الرحمن زیدی غیرمقلد ہم دی طرفتہ مائل دی چہ د میسنی
قربانی جائز نہ دہ چہ د ہغہ ویدیو پہ یوٹیوب باندی کتلی شی۔

☆... او د غیرمقلدینو شیخ الحدیث و مناظر عبدالقادر حصار ی صاحب
لیکی:

»بھیمة الأنعام کی چار قسمیں بیان کی گئی ہیں
دنبہ، بکری، اونٹ، گائے، بھینس ان چار میں نہیں اور قربانی کے متعلق
حکم ہے بھیمة الأنعام سے ہو، اس بناء پر بھینس کی قربانی جائز
نہیں« (فتاویٰ حصار یہ ۵/۴۳۹)

☆... او دغسی اشارہ زبیر علیزئی غیرمقلد ہم پہ خپل کتاب
»مقالات« کبنی کریدہ چہ دا د اسلافونہ ثابت نہ دہ۔ نوچہ کہ چری
اسلافونہ ثابت نہ دہ نو بیا دی غیرمقلدین د بدعت تعریف او کپی او دا
خپل عمل دی پری او تلی.....

۱۷: د موتی نہ زائد گیرہ کت کولو ته سپک کتل:

غیرمقلدین گیرې دومره غټې غټې پریخی دی چه خلقو لره دگیرو پریخودونه زړه مروی، العیاذبالله، لکه د بعضو تصاویر په نیت کښی موجود دی، حالانکه د اسلافو خوعات مبارکه دا وؤچه دوی به گیرې دقبضې نه زائد وهله،

که د غیرمقلدینو په شان ئې داسې پریرېدې چه ورسره بد ښکاری نو بقول امرتسری صاحب غیرمقلد بیا د هغې کت کول واجب دی، او ددې برعکس که څوک دمټی نه زیات بدنماگیره اووهی نو غیرمقلدین ورته ډیرپه بدنظر گوری دومره ئې تلازم کوی نوددوی دا کار د بدعت نه څه کم نه دې...؟

۱۸: مطلق تقلید ته ردی بدی وئیل: غیرمقلدین تقلید ته شرک

ورنه کم از کم بدعت خو ورته ضرور وائی لیکن خپله هم ددوی په کور کښی هم د دوی بدعت قرار کرده مسئله (تقلید) موندلې کیږی، مثلاً امین الله پشوری غیرمقلد لیکي چه: “مونږه هم دامام بخاری د احادیثو متبعین او مقلدین یو” (التحقیق السدید صفحه ۸۳)

او دغسې ابوالاشبال احمد شاعف صاحب غیرمقلد لیکي: “میں پکا مقلد ہوں کتاب وسنت کی تقلید سے آگے نہیں پڑھتا” (مقالات شاعف صفحه ۲۸۴)

☆... او دغسې ثناء الله امرتسری صاحب لیکي چه: “تقلید مطلق یہ ہے کہ بغیر تعین کسی عالم سے مسئلہ پوچھ کر عمل کیا جائے جواہل حدیث کا مذہب

ہے ” (فتاویٰ ثنائیہ ۱/۲۵۴)

په دې موضوع باندې مونږ سره کثیر تعداد کښی حواله جات شته خو دا رساله ده، ددې وجې نه په دې به اکتفاء اوکړو مزید تفصیل دپاره

غمونہ مضمون ”تقلیدی اہلحدیث“ پہ ماہنامہ ترجمان احناف کبئی مطالعہ کرے۔

۱۹: پہ مانعہ کبئی دیر کھلاؤ ولاہ:

غیرمقلدین پہ مانعہ کبئی دومرہ کھلاؤ ولاہی چہ یوخیہ ئی پہ مشرق کبئی وی اوہل پہ مغرب کبئی، چہ پہ صف کبئی ئی د خو کسانو خائی نیولہی وی، حالانکہ دومرہ آرت اودریدل پہ ہیخ خائی کبئی نہ دی منقول دشریعت دطرفہ، بلکہ دا یوبدعت اوقبیح عمل دے۔

۲۰: التزام د عمل مستحبہ وو:

امین اللہ پشاوری غیرمقلد دا اصل لیکلی دے چہ خوک مستحب عمل ضرور اوگنری نو دا بدعت دے (الحق الصریح جلد ۴ صفحہ ۴۱۱)

ہمدغہ امین اللہ پشاوری غیرمقلد پہ یو خائی کبئی رفع الیدین تہ مستحب وئیلہی دی (الحق الصریح ۶۶/۴) اوس دغہ مستحب عمل (بقول غیرمقلدین) د غیرمقلدینو شیخ الحدیث و مناظر رئیس ندوی صاحب التزام درجی تہ رسولی دی، لیکے چہ:

«بوقت رکوع جھکتے اور اٹھتے بھی رفع الیدین فرض و واجب ہے»

بیا ورپسی لیکے چہ: «بوقت رکوع رفع الیدین والا فرض بھی انجام نہ دینے کے سبب سارے دیوبندیہ کی نماز باطل و کالعدم ہوتی ہے» (مجموعہ مقالات پرسلفی تحقیقی جائزہ صفحہ ۲۴۶)

☆... او دغسی مسعود احمد غیرمقلد د رفع الیدین پہ فرضیت ئی مستقلہ رسالہ لیکلے دہ پہ نوم د ”ہمارے نامور علماء علم کی کسوٹی پر رفع الیدین فرض ہے، طبع کراچی“

بدعتِ لامذہبیہ   نوجوانانِ احناف

☆... او محمد رفیق پسروری صاحب غیر مقلد لیکی:
 “رکوع میں جاتے وقت اور اٹھتے وقت رفع الیدین کا مسئلہ نماز کے ارکان سے تعلق رکھتا ہے ---- بلکہ راقم الحروف کے عقیدے کے مطابق تارک کی نماز ہی نہیں ہوتی۔” (فتاویٰ رفیقیہ صفحہ ۱۳۵)
 ☆... او مولانا امان اللہ عاصم غیر مقلد لیکی:
 ”اگر رفع الیدین کے بغیر نماز پڑھے گا تو اس کی نماز ہرگز قبول نہ ہوگی، (مجرم کون ص ۳۸)

☆... او عبداللہ روپری صاحب غیر مقلد لیکی:
 ”نہ کرنے میں خطرہ ہے کہ نماز میں نقص آئے (فتاویٰ اہل حدیث ج ۱ ص ۲۶۳)

۲۱: د تراویح لفظ: عبدالمتمین میمن جونا گڑھی غیر مقلد لیکی
 چہ:

”تراویح کا لفظ رسول اللہ ﷺ کے زمانے میں استعمال نہیں ہوتا تھا“ (حدیث خیر و شر صفحہ ۵۱)
 یعنی د تراویح لفظ رسول اللہ ﷺ پہ زمانہ کبھی بہ نہ استعمالیدہ۔
 حالانکہ غیر مقلدین ئی بیا ہُم دا لفظ استعمالوی، نو غیر مقلدین د لگ بدعت تعریف او کری او بیا دی دلتہ کبھی فِت ہُم کری...

۲۲: لفظ اللہ سرہ ذکر کول:

د غیر مقلدینو دا نظریہ دہ چہ پہ لفظ ”اللہ“ سرہ ذکر کول بدعت دے، او گورے د غیر مقلدینو کتابونہ: (البنیان المرصوص صفحہ ۲۴، والحق الصریح جلد ۱ صفحہ ۲۳۲ و ۶۵۰ وغیرہ)
 لیکن دغہ لفظ ”اللہ“ دوی خپلہ ہُم استعمالوی، او ذکر پرے کوی، بلکہ نورو خلقو تہ پرے تلقین ہُم کوی چہ ”اللہ اللہ“ ذکر کوے، مثلاً عبدالعظیم انصاری صاحب غیر مقلد لیکی:

”حافظ محمدؒ کی بیٹی مولانا محی الدین عبدالرحمن تھی جو مولانا محمد علیؒ کی والدگرمی تھی مولانا عبدالرحمن زیادہ تر خدا کی یاد میں مشغول رہتے تھے بڑے عابد و زاہد بزرگ تھی حلقہ ذکر میں صرف ”اللہ“ کی آواز سے لوگ بے ہوش ہو جاتے“ (تذکرہ علمائے بھوجیان صفحہ ۳۲۶)

مزید مختصراً مندرجہ ذیل کتابوں اور گوری چہ پہ دی کبھی ہم لفظ اللہ سرہ ذکر موجود دی: حدیث خیر و شر صفحہ ۴۶، تقاریر و خطابات از ابوبکر غزنوی غیر مقلد صفحہ ۲۱، مولانا عبدالوہاب اور انکا خاندان ص ۸۶ و ۳۷۸، دارالحدیث رحمانیہ دہلی صفحات ۱۰۶، ۶۹، ۶۰، برصغیر میں علم فقہ - از اسحاق بھٹی صفحہ ۳۴۱، اہل حدیث اوسیاست صفحہ ۳۰۸)

۲۳: مجلسِ ذکر:

غیر مقلدین د حق پرست صوفیاء کرامو مجلسِ ذکر تہ ہُم بدعت وائی،

لیکن خیلہ غیر مقلدینو مشران د دے خیز بنہ کلک قائلین و عاملین وؤ، مثلاً عبدالحفیظ صاحب غیر مقلد لیکی چہ: ”احباب جانتے ہیں کہ حضرت مولانا سید ابوبکر غزنویؒ کے ہاں ہر جمعرات ”مجلسِ ذکر“ منعقد ہوتی تھی“ (تقاریر و خطابات صفحہ ۵۲)

اوس بہ کنلے شی چہ غیر مقلدین پہ خیلو مشرانو فتویٰ لکوی اوکنہ دشعیب علیہ السلام د قوم سنت ژوندی کوی او نا انصافی نہ بہ کار اخلی!!

۲۴: سرتور سر مونخ کول سنت گنرل:

غیر مقلدین بغیر دثوپئی نہ مونخ بلا کراہت جائز گنری بلکہ سنت ہُم ورتہ وائی (رحمت کائنات صفحہ ۲۲)

بلکه د غیر مقلدینو شیخ التفسیر مفتی عبدالرحمن صاحب غیر مقلد پی مستقل په سنتیت باندی کتاب لیکلي دي، په نوم د «کون کهتا هه که ننگه سر نماز نهی هوتی»

حالانکه دا دومره شیع کار دي چه خپله د غیر مقلدینو بعض مشرانو هم په دي گویا شوې دی چه سرتورسر د کفارو تقلید دي، او گوره دامین الله پشاوری غیر مقلد کتاب فتاویٰ الدین الخالص جلد ۱ صفحه ۳۰۱ پښتو

۲۵: د رومال دواړه طرفونه زور ند ساتل (سدل):

اکثر غیر مقلدین بغیر ثوپئ نه رومال په سراچوی او د رومالونو طرفونه زور ندوی اومونځ کوی.

حالانکه دا هم قبیح بدعت دي بلکه په حدیث پاک کښی منع هم پرې راغلې ده (ترمذی)

۲۶: غیر عربی ژبه کښی د جمعی خطبه وئیل:

غیر مقلدین په خطبو کښی غیر عربی ژبه کښی خطبه وائی حالانکه د نبی علیه السلام په دور کښ عربونه علاوه عجم خلق هم وو، پکار وه چه نبی علیه السلام د دي خبرې وضاحت کړي ووجه خطبه د عربی ژبی نه علاوه بله ژبه کښ وئیل هم جائز دي!!

امام نووی (المتوفی: ۶۷۶هـ) فرمائی چه خطبه خاص په عربی ژبه کښ ضروری ده (ویشترط کونها بالعربیه) (کتاب الاذکار ص ۱۰۴) ☆... او شاه ولی الله (المتوفی: ۱۱۷۶هـ) هم دا د متفق مسلمانانو عمل ئې خود لې دي، او عمده بحث پرې ئې کړې دي او گوره: (شرح مؤطا امام مالک جلد ۱ صفحه ۱۵۴)

☆... او د غیر مقلدینو ممدوح علامه عبدالحق فرمائی چه بغیر د عربی ژبی نه بل ژبه کښی خطبه وئیل مکروه تحریمی ده (عمدة الراية شرح وقایه ۱۲۰ صفحه ۲۰۰)

۲۷: اصول و فروع:

غیر مقلدین مسائل ”اصول و فروع“ تقسیمولو ته بدعت وائی،
 لکه امین اللہ پشاوری غیر مقلد لیکی:
 «دین مسائل تقسیمول فروعی او اصولی مسئلی ته بدعت
 دی» (التحقیق السدید ص: ۴۶)
 خودی برعکس همدغه (بقول غیر مقلدینو) بدعت نه بیا هُم
 دغیر مقلدینو کور خالی نه دی،
 چنانچه مولانا محمد شاہ جہانپوری صاحب غیر مقلد دیو کس
 متعلق لیکی:
 تمام طریقون اور ذوقون کو چھوڑ کر احادیث رسول اللہ ﷺ کی
 اور جو آپ
 کی چال ڈھال کتب احادیث میں مروی ہے اس کی تابع
 ہو گئی۔ اصول و فروع ہر دو میں حدیث کے ہورہی ہے»
 (الارشاد الی سبیل الرشاد ص: ۳۸۴، ۳۸۳)
 ددی قول نه خودا هم معلومه شوه چی غیر مقلدین په حدیث
 کبنی هم اصول او فروع تقسیم کوی او منی ئی.
 لیکن خپله هم دغه مرض کبش لگیادی، اومحتاجه دې ورته،
 ☆... ابوالاشبال احمد شاغف صاحب غیر مقلد لیکی:
 «اس مجدد وقت نے اصول و فروع پر مختلف تصانیف کا ذخیرہ
 ہمارے سامنے
 چھوڑا ہے” (مقالات شاغف صفحہ ۱۸۹)
 ترجمہ: دې مجدد وقت (ابن حزم) اصول و فروع باندې مختلف
 تصانیف ذخیرہ ځمونږه مخې ته پریخیدی.
 ☆... اسماعیل سلفی صاحب غیر مقلد لیکی:

بدعت لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

“اصول فروع، فرائض، نوافل سنن اور واجبات سب کو دین کا جزو سمجھتے ہیں” (مقالات حدیث صفحہ ۹۴)
 اوگوری! یو خائی کبنی ورته یو غیر مقلد بدعت وائی اوبل خائی کبنی بل غیر مقلد ددین حصہ ئی گنری (!!)

۲۸. ابتداء بالتلاوت: غیر مقلدین وائی چہ ابتداء پہ تلاوت

سرہ پہ احادیثو کبنی ددی وجود نشته، بلکہ دا بدعت دی.
 اوحال دادی چہ ہم ددوی پہ عملی زندگی پہ خپلو سترگو مونړہ ډیر داسی مجالس لیدلې دې چہ دوی پکینی ابتداء بالتلاوت کړې دې، خو کتابی حوالہ هم ملاحظہ کړې، چنانچہ محمد رمضان یوسف سلفی صاحب غیر مقلد لیکي:
 “قبل از تقریر تلاوت کلام پاک کاھونا ضروری تھا”

مولانا عبدالوہاب اورانکا خاندان (صفحہ ۱۲۳)

ترجمہ: د تقریر نہ مخکین د کلام پاک تلاوت ضروری وؤ۔۔

☆... اوپہ بل کتاب کبنی درج دی:

”ایک قاری نے اپنی قراءت سے جلسے کی ابتداء کا اعلان کر دی“

(دارالحدیث رحمانیہ دہلی ص ۱۰۷ از مولانا سعد اعظمی)

ترجمہ: یوقاری (غیر مقلد، ناقل) پہ جلسہ کبش دخیل قراءت سرہ دجلسی ابتداء اعلان اوکړو

☆... او دغسی پہ بلہ رسالہ کبنی دی چہ:

”پروگرام کا رات ۹ بجے حافظ عبدالمتمین کی تلاوت کلام پاک

سے ہوا“ (ہفت روزہ اہل حدیث صفحہ ۶، ۲۱، اکتوبر ۲۰۰۵)

☆... اوبلہ رسالہ کبنی هم دې چہ:

بدعتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

”نماز ظہر کے بعد جامع کی مسجد میں قاری محمدریاض صاحب کی تلاوت سے تقریب کا آغاز ہوا“ (ہفت روزہ الاعتصام جلد ۶۷ شماره ۲۵ صفحہ ۳۰)

۲۹: سلفی یا اثری وغیرہ نوم:

غیر مقلدین نن صباخپل نوم سرہ ”سلفی“ یا ”اثری“ وغیرہ لیکے، چہ داسے نسبت نہ خواللہ پری امر کریدی، اونہ محمدرسول اللہ ﷺ پری امر کرے دی، اونہ ئی چرتہ استعمال کرے دی، فلہذا دا عادت ہم د غیر مقلدینو د اصولو مطابق بدعت دی .

۳۰: تعویذ: غیر مقلدین مطلقاً تعویذ تہ ہم بدعت وائی--

ہمدغہ ددوی د قول مطابق ”بدعت“ ہم ددوی پہ کور کبئی ہم موندلی کبری، چنانچہ محمدرمضان یوسف سلفی صاحب غیر مقلد لیکے:

”مولانا بھی اور مولانا کے چھوٹے بھائی مولانا عبدالقہار اور بہت سے جماعتی وغیرہ جماعتی علماء شرعی تعویذات کے قائل ہیں“ (مولانا عبدالوہاب اور ان کا خاندان صفحہ ۳۰۱)

ترجمہ: مولانا ہم او د مولانا کشرور مولانا عبدالقہار او دیر جماعتی و غیر جماعتی علماء (یعنی جماعت غرباء اہل حدیث، ناقل) د شرعی تعویذاتو قائل دی

☆... او دغسے د غیر مقلدینو شیخ الکمل فی الکمل نذیر حسین دہلوی صاحب ہم ددوی دجواز قائل دی، چنانچہ دیو سوال پہ جواب کبئی لیکے:

”تعویذ لکھ کر گلے میں ڈالنا جائز ہے کوئی حرج نہیں ہے“

(فتاویٰ نذیریہ جلد سوم صفحہ ۲۹۷)

یعنی تعویذ پہ لیکلو او پہ غارہ کبئی اچول جائز دی ہیخ حرج پکبئی نشتہ.

او د غیر مقلدینو مجدد وقت نواب صدیق حسن خان مستقل کتاب پری لیکلې دې په نوم د ”کتاب التعویزات“ چه د دې نه به صرف یو حواله رانقل کړو، بتوفیق الله تعالی، نواب صاحب لیکي ”جس عورت کو درد زه هوتوپرچه کاغذ میں یہ آیت لکھے“ والقت مافیہا وتخلت واذنت لرّبہا وحقت اہیا شراہیا“ اور اس پرچہ کو پاک کپڑے میں لپیٹے اور اس کی بائیں ران میں باندھے تو وہ جلد جنے گی“ (کتاب التعویزات ص ۱۱۳)

ترجمہ: کومې بنځې ته چه د ماشوم درد وی نو په پرچه باندې دې دا آیت اولیکي ”والقت مافیہا وتخلت واذنت لرّبہا وحقت اہیا شراہیا“ او دغه پرچہ په پاک کپړه کښی اونغاړی او د هغې په گس پتون باندې دی او ترې، نو هغه به زما شوم او ځکوی.

او دغسې د غیر مقلدینو په دې موضوع باندې متعدد حواله جات مونږ سره شته خو په دې به اکتفاء او کړو، لکه مشهور غیر مقلد طالب الرحمن د تعویذ په موضوع باندې مستقل کتاب لیکلې دې په نوم د ”تعویذ کی شرعی حیثیت“ او دغسې بل کتاب ئې په دې نوم شائع کړې ”روائیداد مناظره تعویذ“

۳۱: د بخاری شریف راویانو باندې جرحه کول:

غیر مقلدین عموماً دا د هوکه ورکوی چه بخاری شریف باندې صرف مونږه عاملین و قائلین یو، او بخاری زموږه دې. او په دومره مدحه کښ ئې لیکلې دی چه څوک د بخاری شریف په راویانو باندې جرحه وتنقید او کړی نودې بدعتی دې مثلاً:

مشهور کذاب زبیر علی زئی غیر مقلد بدعتی لیکي چه:

”مگر کسے معلوم تھا کہ ایک دور آنے والا ہے جب مسلمانوں کی راہ کے خلاف چلنے والے بدعتی صحیحین (بخاری و مسلم) کی احادیث اور راویوں پر

اندها دهند حمیلہ کریں گے”(نورالعین صفحہ ۳۲)

ترجمہ: خو چاتہ پتہ وہ چہ داسی دوربہ راخی چہ د
مسلمانانوپہ لارہ باندی د تلونکو خلاف بدعتیان بہ د
صحیحین(بخاری و مسلم) پہ احادیثو او روایانو باندی بہ حملی
کوی۔

حالانکہ غیرمقلدینو خپلہ دبخاری شریف پہ راویانوباندی دومرہ
جرحی کری دی بلکه پہ خپلہ صاحب کتاب یعنی امام بخاری
باندی هغه نارواجرحی وتنقیدات کری دی چہ الامن والحفیظ--

خیر---! د رجال البخاری متعلق دغیرمقلدینو د کورنہ یو خو
جرحی ملاحظہ کری اوبیا دی غیرمقلدین دغه خپل اصل پہ ذہن
کبن یادساتی چہ بخاری شریف پہ راویانوباندی چہ خوک جرحہ
کوی نودی بدعتی دی، اوبیا دی خپلہ فیصلہ اوکری چہ
غیرمقلدین بدعتیان دی کنه--؟ دبخاری شریف جلدثانی کتاب
المغازی حدیث نمبر ۱، محمد بن اسحاق بن یسارالمدنی پکبنی
راوی دی :

ددی متعلق مشهورغیرمقلدفیض عالم صدیقی غیرمقلدلیکی:
”ابن اسحاق وہ ذات شریف هوئے ہیں جن کے متعلق امام
مالک کہتے ہیں

کہ دجال من الدجاجلة وہ دجالوں میں سے ایک دجال تھا
،سلیمان التیمی یحییٰ بن سعیدالقطان اوروہب بن خالداسے
کذاب کہتے ہیں اکثرائمہ حدیث نے اسے ناقابل حجت
قرار دیاہے ” (صدیقہ کائنات صفحہ ۱۱۳)

ترجمہ: ابن اسحاق هغه ذات شریف دی چہ دکوم متعلق امام
مالک فرمائی چہ دجال من الدجاجلة چہ هغه پہ دجالوکبنی یو

بدعاتِ لامذهبيه   نوجوانانِ احسان

دَجَّال وُؤ، سليمان التيمي يحيى به سعيد القطن اووهب بن خالد (رحمهم الله) ديتہ دروغژن وائی اکثر آئمه د حديثو دائي ناقابل حجت گنرلې دې.

☆... دغسې بل مشهور غير مقلد امين الله غير مقلد وائی چه محمد بن اسحاق په باب د احاديثو کښي ضعيف دې (بخاری شريف درس صوتاً، کتاب المغازی ۲۵ تا ۲۶ منب دوران)

☆... او بل د بخاری شريف مشهور راوی "ابن شهاب الزهري" متعلق هم فيض عالم صديقي صاحب غير مقلد ليکي:

"ابن شهاب منافقين وکذابين کي دانسته نه سهي نادانسته هي سهي مستقل ايجنټ ته اکثر گمراه کن خبيث اور مکذوبه روايتي انهي کي طرف منسوب هي" (صديقه کائنات صفحه ۱۱۴)

ترجمه: ابن شهاب د منافقينو او کذابينو دانسته (په پوهه سره، ناقل) نه سهي، په ناپوهي سره ئي مستقل ايجنټ وو. اکثر گمراه کن، خبيث او مکذوبه روايات ده طرفته منسوب دي.

☆... د بخاری شريف بل راوی "علي بن الجعد" دې. زمونږه د شل رکعاتو تراويحوپه دلائل کښي يو حديث دې چه په هغې کښ دغه مذکور راوی دې، نو د دې وجي نه اکثر غير مقلدين په دۀ باندې سخته جرحه و تنقيد پرې کوي او گوري د غير مقلدينو کتابونه، (تعداد رکعات قيام رمضان کاتحقيقي جائزه صفحه ۷۷ از زبير علي زئي وغيره)

☆... دغسې بل راوی د صحيحينو "عاصم بن کليب" دې چه په دې هم غير مقلدينو تبرّابازيانې کړې دي، چنانچه رئيس ندوي غير مقلد د ترك رفع اليدين حديث نه قبلولو وجه بنائي ليکي:

”اس حدیث کا دارومدار بھی عاصم بن کلیب پر ہے جن کا ساقط الاعتبار ہونا واضح کیا جا چکا ہے ” (مجموعہ مقالات پرسلفی تحقیقی جائزہ صفحہ ۵۸۵)
 اودغسی حکیم محمود سلفی صاحب غیر مقلد د موصوف متعلق
 لیکی چہ:

”مگر اس حدیث میں عاصم بن کلیب ضعیف ہے ” (شمس الضحیٰ صفحہ ۱۱۱)

☆... او بل راوی د بخاری شریف ”بقیۃ بن الولید“ دے، چہ
 ددے متعلق زبیر علی زئی غیر مقلد لیکی:

”البخاری استشهد به فی صحیحہ ” صحیح بخاری ۷۰۷
 (مقالات جلد ۲ صفحہ ۱۷۵)

یعنی امام بخاری د بقیۃ بن الولید روایت پہ طور د استشہاد
 پہ صحیح بخاری کنب راویدے۔
 او دغسی ارشاد الحق اثری غیر مقلد لیکی چہ:

”بقیۃ صحیح مسلم کے راوی ہیں (توضیح الکلام ۲۹۶۱۱)
 نو اوس پہ دغہ راوی باندے دغیر مقلدینو جرحے او گورے:
 محمد افضل اثری غیر مقلد ”بقیۃ بن الولید“ ضعیف ثابتولو پہ
 کوشش کنب ئے درے ۳ صفحے تورے کربدی بیاپہ آخرہ کنبی
 لیکی چہ:

”بقیۃ کی عدالت ساقط الاعتبار ہے اور یہ ضعیف ہے
 جیسا کہ آئمہ جرح و تعدیل کے حوالہ سے گزر چکا ” (ضمیمہ
 ہدیۃ المسلمین صفحہ ۱۰۳)

☆... عبداللہ روپری صاحب غیر مقلد لیکی:
 ”سند میں بقیۃ بن ولید ہے جس میں کلام ہے ”(فتاویٰ اہل حدیث
 ج ۱ ص ۲۶۱)

بدعتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

ددې حوالو خلاصه داشوه چه “بقية بن الوليد” ضعيف دې،
 فلہذا اوس دې غيرمقلدين خپل اصل ياد کړی او د خپل
 اصل په ” ائينه “کښی دې خپل مخ ضرور اوگوری چه
 د”بدعت“ ټاپه په غيرمقلدينو څومره بنائسته او برابرلگی،
 تاسو خپله فيصله اوکړې...! هم اگر عرض کړینگے توشکایت
 هوگی

۳۲: اذان کښی زیادت کول:

مشهور غيرمقلد وحيد الزمان (چه غيرمقلدين ورته امام اهلحدیث
 وائی) مجموعه مقالات پرسلفی تحقیقی جائزه صفحه ۹۴۴)
 په خپل کتاب کښ لیکی چه:

”ايك رافضی اذان میں کہنے لگا أشهدان علیاً ولی اللہ بعضے
 لوگوں نے اس پر فساد کرنا چاہامیں نے یہ کہا کہ تم اس کلمه
 پر کیوں ناراض ہوتے ہو میں تو اس سے بڑھ کر کہتا ہوں
 أشهدان علیاً امام الاولیاء ہر چند اذان میں یہ کلمه

آنحضرت ﷺ سے ماثور نہیں اس وجہ سے بدعت ہوگا لیکن فی
 نفسہ اس کا مضمون صحیح ہے کہ جب کوئی یہ کہے أشهدان
 علیاً ولی اللہ تو ہم کہیں گے صدقت وبررت بل هو امام الاولیاء
 وقدوة الاصفیاء وامیر المؤمنین رضی اللہ عنہ” (تیسیر الباری
 جلد ۴ صفحہ ۳۷)

ترجمہ: یورافصی (شیعہ) په اذان کښ اووئیلې چه أشهدان علیاً ولی
 اللہ نوبعضې خلقوپه دې باندې فساد کول غوښتل نومادا اوئیل
 چه تاسوپه دې کلمې ولې ناراضه کیږې زه خود دینه هم زیات
 وائم چه أشهدان علیاً امام الاولیاء دغه کلمه د حضور ﷺ نه نقل
 خونه ده، د دې وجې نه بدعت دې، خو فی نفسہ ددې
 مضمون صحیح دې چه څوک داسې اووائی چه أشهدان علیاً ولی

الله نومونږه (اهلحديث) به وايوچه. صدقت وبررت بل هوامام
 الاولياء و قدوة الاصفياء واميرالمؤمنين رضى الله عنه.
 افسوس په داسې اهلحديثيت باندې ! چه غالى بدعتيان يعنى
 رافضيان چه يوبدعى کاراوکړه اوکوم کسان دغه بدعى فعل
 ترديد اوکړه، نودغه غيرمقلدئې په “فساد” سره ئې تعبير کوى
 العياذبالله ! او بيائې دومره حمايت کوى چه دغه مخصوص
 الفاظ خو د نبى عليه الصلوة والسلام نه نقل نه دې خومعنى
 ئې صحيح ده، بلکه که کوم بدعتى دغه بدعى الفاظ اوويل
 هم، نو مونږه به ددې الفاظو ترديد خو پريږده مونږ به ئې پوره
 حمايت کوو بلکه مونږه به د دغه خلقونه دوه چنده نور هم
 ورمخکېنى

کيږو او وايو به چه.. صدقت وبررت بل هو----الخ
 سبحان الله!----

افسوس! ستاسو په دغه ابتداء باندې چه خومره لوې بدعتيان
 يئ!----

۳۳: سماع الاموات: غيرمقلدين سماع موثى ته هم بدعيه
 مسئله وائى، بلکه دبعضي غيرمقلدينو متحقيقينو قلم دومره بې
 خايه په جوش کښ چليدلې دې چه چاورته شرکى مسئله هم
 وئيله ده(!!) چنانچه يوغيرمقلد “ابويزيد شوکت حسين” په نوم
 باندې يو کتاب کښى ليکلى دى چه په هغى کښى ئى دا په
 کفرياتوکښى حسابه کړيده ده العياذ بالله اوگوري:(وما اتاکم
 الرسول فخذوه ص ۳۰)

ليکن فى الحال هم دغه بدعت(باقرارويقول غيرمقلدين) هم د
 غيرمقلدينو د کورنه ملاحظه کولو سره سره د غيرمقلدينو د خپل
 اصول مطابق دغيرمقلدينو باندې د بدعتيت نظاره اوکړې.

بدعاتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

امام اہلحدیث نواب وحیدالزمان غیرمقلدلیکی :
 ”محققین اہل حدیث کا مذہب یہ ہے کہ مردے زندوں
کا کلام سنتے ہیں اور بے شمار حدیثیں اس باب میں وارد ہیں“
 (تیسیر الباری جلد ۴ صفحہ ۴۰)

ترجمہ : د محققینواہل حدیثومذہب دادی چہ مری د ژوندی
 خبری اوری اوپہ دې موضوع باندې بی شماره احادیث راغلی
 دی۔

نو گویا چہ کوم کسان د سماع موتی قائل نوی نو هغه د وحیدالزمان
 صاحب د قول مطابق محققین نہ دی۔
 ☆... دغسی د غیرمقلدینو شیخ الکل فی الکل نذیرحسین دهلوی
 صاحب لیکي:

”اورحضرت ابوهریرہؓ سے مرفوعاً یہ لفظ آئے ہیں” من صلی
 علی عندقبری سمعتہ ومن صلی علی نائیا بلغته ،، یعنی
 فرمایا نبی ﷺ نے جو کوئی شخص میری قبر کے پاس مجھ پر درود
 پڑھتا ہے، اس کو میں خود سن لیتا ہوں اور جو کوئی شخص
 دور کارہنے والا میرے اوپر درود و سلام پڑھتا ہے وہ میرے پاس
 پہنچایا جاتا ہے“ (فتاویٰ نذیریہ جلد ۱ صفحہ ۷)
 ☆... او دغسی عبدالوہاب دهلوی صاحب غیرمقلدلیکی:

”رہا یہ مسئلہ کہ مردے سنتے ہی نہیں یہ بالکل قرآن
وحديث کے خلاف عقیدہ ہے“ (ہدایۃ النبی المختار صفحہ ۲۸۹)
 ترجمہ: پاتی شوہ دامسللہ چہ مری بالکل اور نہ نو دا عقیدہ
 بالکل

د قرآن وحديث نہ خلاف دہ۔

بدعاتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

بیالیکی: ” قبر میں مُردے اپنے رشتہ دار کو پہچانتے ہیں اور جو زندگی میں پہچانتا تھا تو قبر میں بھی پہچان لیتا ہے اور سلام کا جواب مردہ دیتا ہے (ایضاً صفحہ ۲۸۸)

بیالیکی: ” کیا مردے قبروں میں سنتے اور کلام بھی کرتے ہیں؟
جی ہاں سنتے بھی اور کلام بھی کرتے ہیں (ایضاً صفحہ ۲۹۱)

☆... د نواب صدیق حسن خان کور والا نواب شاہجہان بیگم صاحبہ (والیہ ریاست بھوپال) خپل کتاب کبنی لیکى:
میت سلام کرنے والے کو پہچانتا ہے اور اس کا جواب دیتا ہے (تہذیب النسوان ص: ۴۳۹، ناشر: نعمانی کتب خانہ اردو بازار لاہور)

☆... زبیر علی زئی غیر مقلد لیکى چہ :
”رہا مسئلہ سماع الموتى کا تو یہ سلف صالحین کے درمیان مختلف فیہا مسئلہ ہے اسے کفر و شرک سمجھنا غلط ہے ” (دین میں تقلید کا مسئلہ ص: ۱۹۰)

ترجمہ: د سماع الموتى (د مرو اوریدل) مسئلہ د اسلافو (صحابہ و تابعین، ناقل) پہ مینخ کبنی اختلافی دہ،
☆... د غیر مقلدینو بل مفتی یو فتویٰ ورکریدہ لیکى چہ:

(مردے) مسنون سلام سنتے ہیں قبر پر جاکر پڑھنے سے بغیر کسی ذریعہ کی ” (فتاویٰ ستاریہ ج ۴ ص: ۱۰۴)
نو غیر مقلدین پہ خپل قول سرہ پہ بدعاتو کبنی مبتلا دی.

۳۲: سلاسلِ اربعہ: د غیر مقلدینو دا دعویٰ ہم دہ چہ سلاسلِ اربعہ (قادری، چشتی، سہروردی او نقشبندی) نسبت بدعت دے اوچہ

خان تہ خوک نقشبندی وغیرہ وائی نو دی بدعتی دی، ہمدغہ نسبتونہ د دوی پہ کور کبئی ہُم اوگوری:

مشہور غیر مقلد نواب صدیق حسن خان صاحب لیکئی:

”والدمرحوم میرے نقشبندی تھے اور قاضی محمد علی

شوکانی بھی نقشبندی تھے اور اہل خاندان شاہ ولی اللہ

محدث اور مرزا مظہر جانجاناں بھی اسی طریقہ علیہ پر تھے ولہ

الحمد۔“ (کتاب التعویذات صفحہ ۱۶۲)

ترجمہ: خما والدمرحوم نقشبندی و۔ اور قاضی محمد علی شوکانی

ہم نقشبندی و۔ او دشاہ ولی اللہ محدث خاندان او مرزا

مظہر جانجانان ہم پہ طریقہ باندے و، ولہ الحمد۔

بلکہ موصوف ددغہ سلسلو ختم طرفتہ ترغیب ہُم ورکوی۔

چنانچہ لیکئی:

”طریق ختم خواجگان: یہ جس نیت و قصد سے پڑھا جاتا ہے وہی

مقصد حاصل ہوتا ہے طریقہ اس کا یہ ہے..... الخ۔

ترجمہ: طریق ختم خواجگان: چہ داکوم نیت و قصد سرہ او وئیلے

شی نوہغہ مقصد حاصل پیری ددے طریقہ دادہ چہ..... الخ

بیاورپسی لیکئی: ”ختم حضرت مجدد شیخ احمد سرہندی پہ ختم

واسطے حصول مقاصد و حل مشکلات کے مجرب ہے پہلے

سویار درود پڑھے..... الخ۔

ترجمہ: ختم حضرت مجدد شیخ احمد سرہندی دا ختم تول مقاصد

حصول لپارہ او د مشکلات تو دحل پارہ مجرب دے۔ پہلا دے سل

(100) خلہ درود شریف او وائی..... الخ

او بیاورپسی لیکئی چہ: ”ختم قادریہ اس کوشائع نے واسطے

برآمد امرمہم کے مجرب سمجھا ہے... الخ۔ (کتاب

التعویذات صفحہ 161 تا 163)

ترجمہ: ختمِ قادریہ، دی ختم لڑہ مشائخو دیو ضروری کار د
بنکارہ کولو دپارہ مجرب (تجربہ پرے کرے شوی) بنودلے دے۔
بل خائے کبئی د مولانا غلام رسول صاحب غیر مقلد متعلق لیکلی
شویدی چہ:

”سلسلہ نقشبندیہ میں بیعت اور مجازتھے“ (علمائے اہل حدیث
کا ذوقِ تصوف)

۳۵: تصوف: غیر مقلدین تصوف ته هُم بدعت وائی۔
حالانکہ صحیح او د شریعت ماتحت تصوف ته هُم بدعت وئیل
د ایمان خطرہ ده۔

کہ چری مطلقاً تصوف بدعت شی نو د غیر مقلدینو اکابرین هُم
بیا دی مرض کبش اختہ وؤ۔ غیر مقلدین دی خپل مشرانولہ هُم
یودرجہ متعین کری، د غیر مقلدینو مستند عالم و محسن اعظم
نواب صدیق حسن خان صاحب لیکي:

”میں بیعت کرنے کو مستحب جانتا ہوں.....“ الخ (ما
ثر صدیقی حصہ چہارم صفحہ ۵۳)

☆... او دغسی د غیر مقلدینو شیخ الاسلام ثناء اللہ امرتسری
صاحب لیکي:

”کسی نیک بخت صالح متبع سنت کو اپنا میرشد بنانا۔ جس کی
صحبت میں رہ کر خدا کی محبت دل میں پیدا ہو۔ جائز بلکہ
مستحب ہے“ (فتاویٰ ثنائیہ ۱/۳۵)

ترجمہ: کوم نیک بخت صالح متبع سنت مرشد جو رول چہ دھغے
پہ صحبت کبش پاتی شی او د خدائے پاک محبت پہ زہر کبش
پیدا شی۔ جائز بلکہ مستحب دی۔

☆... دغسی د غیر مقلدینو پہ بل کتاب کبئی دی چہ:

”سلفیوں کے بابت دشمنوں کی اڑائی ہوئی ہوئی (فائرنگ) ہے کہ انہیں علم باطنی میسر نہیں۔ وہ اہل ظاہر ہیں۔ طریقت نہیں جانتے صرف شریعت سے واقف ہیں۔ واشگافانہ کہوں تو ان کے نزدیک یہ لوگ تصوف سے نابلد ہیں میرا ارادہ ہے کہ ان خطوط کو شائع کردوں اور اس پر ایک مبسوط مقدمہ لکھوں تاکہ دنیا باخبر ہو جائے کہ اہل حدیث کے یہاں علم طریقت و تصوف ہے۔“ (تذکرہ غلام رسول صفحہ ۵۰)

ترجمہ : د سلفیانو متعلق دشمنانو دا ہوائی (فائرنگ) دے چہ دوی تہ علم باطنی نہ دے حاصل، ہغوی اہل ظاہر دی، طریقت باندے نہ پوہیری، صرف دشریعت نہ واقف دی، پہ بنکارہ الفاظو کہن کہ اووائم نو دوی خپلہ دتصوف نہ ناخبرہ دی۔ زما ارادہ دہ چہ دا خطوط شائع کرم۔ اوپہ دے باندے یومضبوطہ مقدمہ اولیکم۔ چہ دنیا خبردارہ شی چہ د اہل حدیثوپہ نزد ہم علم طریقت و تصوف شتہ....

ددی تحریراتونہ علاوہ متعدد حوالہ جات مونرسرہ شتہ۔ خوپہ دے بہ اکتفاء اوکرو۔ نوغیرمقلدین چہ یوشی تہ بدعت وائی۔ او ہغہ د دوی پہ کور کبنی ہم اومندلی شی نو آیا پہ غیرمقلدینو باندی بہ بدعت فتویٰ نہ لاگو کیری!!...؟

۳۶: لفظ خدا: غیرمقلدین لفظ ”خدا“ استعمالولو تہ ہم بدعت وائی۔

ہمدغہ بدعت بقول غیرمقلدین د دوی پہ کور کبنی ہم موندلے کیری۔

دغیرمقلدینو شیخ الاسلام ثناء اللہ امرتسری صاحب لیکي:

”آخر خدا کے سامنے جانا ہے“ (فتاویٰ ثنائیہ ۱/۳۱۱)

☆... د غیرمقلدینو مجتہد(!!) امین اللہ پشاوری لیکي:

”خکہ چہ دخدائی او د رسول اللہ ﷺ پہ خبرہ کبنی هرگز دروغ او خلاف د وعدی نہ راخی“
 پہ بلہ صفحہ کبن لیکي: ”د خدائی او د رسول درضا نہ بہ خلاف وی .... الخ (دمصبتونو علاج پشتو صفحہ 11 و ۱۶)
 ☆... پہ دغسی بل کتاب چہ د امین اللہ پشاوری نہ پری تقریظ
 هُم اغستے شویدے .بلکہ ددے کتاب تصحیح هم امین اللہ صاحب
 کرے دہ .پہ هفی کبنی درج دی چہ:
 ”او بعض خلقو تہ پیران دپیغمبر خدا نہ زیات محبوب دی“
 (انتخاب مشکوٰۃ ۱/۲۲)

☆... دغسی بل کتاب کبنی امین اللہ پشاوری غیرمقلدلیکی:
 ”گورہ تاسو سخے پہ خدائیتوب نیولے وو.....“ (حکمة القرآن
 1/600 تحت آیت نمبر 92 سورة البقرہ)

۳۷: یو خاروی د تول کور طرفنه کافی:

د غیرمقلدینو پہ کتاب کبن دا خبرہ مندرج دہ چہ:
 ”مولوی عبدالرشید نے ایک رسالہ (الابحاث السنیہ عن المقالة المرضیہ) لکھاتھا جس میں انھوں نے دعویٰ کیا تھا کہ ایک
 بکرے کی قربانی صاحب خانہ اور گھر کے تمام افراد کی
 طرف سے خواہ ان کی تعداد (۳۰۰) تک کیوں نہ پہنچ گئی
 ہو۔ کی جاسکتی ہے“ (چند رجال اہلحدیث صفحہ ۱۴۹)
 سبحان اللہ ! عجیبہ ڈرامہ دہ ! دیتہ وائی دبدعت نحوست...!

۳۸: پہ یو جیلئی کبنی او وہ کسان شریک کیدل:

مشہور غیرمقلد عبدالقادر حصاری د خپل د غیرمقلدینو (د
 گنہ فرقونہ) د یو فرقی جماعت غرباء اہلحدیث متعلق لیکي:

”گروہ غرباء نے راقم الحروف پر الزام لگایا ہے کہ سنت رسول، سنت صحابہ اور سنت محدثین کو استہزاء کی گولیوں سے اڑایا ہے یہ سراسر جھوٹ او مجھ پر افتراء ہے بکری۔
میں سات متفرق گھروں کی شرکت نہ سنت رسول ہے اور
 نہ سنت صحابہ اور سنت محدثین بلکہ یہ احداث فی الدین ہے۔
 کیونکہ کسی دلیل شرعی او تعامل صحابہ کرام رضی اللہ عنہم سے بکری کی قربانی میں سات مختلف اشخاص کی شرکت ثابت نہیں ہے..... الخ (فتاویٰ حصار یہ جلدہ صفحہ ۳۸۰)

ترجمہ: غرباء (اہل حدیث، ناقل) پلہ پہ راقم الحروف باندی دا الزام لگولے دے چہ سنت رسول، سنت صحابہ او سنت محدثین ئے پہ گولو باندے الوزولی دی۔ دا سراسر دروغ او پہ ما باندے افتراء دہ، پہ چیلئی باندے خان خان لہ او (۷) کورونو والا شرکت کول

نہ سنت رسول دی۔ او نہ سنت صحابہ او نہ سنت محدثین، بلکہ دا یو ”احداث فی الدین“ دے۔ خکہ چہ کوم دلیل شرعی او تعامل د صحابہ کرام رضی اللہ عنہم نہ دچیلئی پہ قربانی کبئی مختلف او (۷) کورونو والا شرکت ثابت نہ دے۔
 ناظرین کرام! خپلہ ہم د غیر مقلدینو د تحریر نہ ثابتہ شوہ چہ جماعت غرباء اہل حدیث (د غیر مقلدینو بے شمارہ پلونہ یوہ پلہ دہ، ناقل) کبئی ”احداث فی الدین شتہ“ یعنی بدعات پکبئی شتہ، ہمدان زمونہ د عوی دہ او ددی د قلم نہ ثابتہ شوہ۔

۳۹: پہ مارغانو باندی قربانی: ہمدغہ حصار ی صاحب
 غیر مقلد خپلہ فرقہ باندی د بدعت اظہار پہ داسی الفاظو کبئی ئے
 کوی چہ:

”اسی طرح اہل صحیفہ ابن حزم کے مقلدین کرپرنندوں کی قربانی کی بدعت اپنا رہے ہیں“ (فتاویٰ حصاریہ ۵/۲۱۵)

ترجمہ : ہمدغسی اہل صحیفہ (دجماعت غرباء اہلحدیث پندرہ روزہ رسالہ دہ، ناقل) د ابن حزم مقلدین جو رشوی دی او د مارغانو قربانی بدعت نئی خپل کریدی.

معلومہ شوه چه الاتی اہلحدیث (فی زماننا) بدعت کولو سرہ سرہ پت پتہ تقلید ہم کوی.

۴. دجماعت غرباء اہلحدیث بدعات:

ہمدغہ صاحب دجماعت غرباء اہلحدیث فرقی متعلق لیکي:

”ملکی انقلاب کے بعد ان کامرکز دہلی سے کراچی منتقل ہوا تو اب پھر اپنے امتیازی مسائل کی اشاعت کرنے لگے“ ان کے مسائل غریبہ میں سے چند ایک یہ ہیں:

(۱) ایک بکری میں سات متفرق گھروں کے متفرق اشخاص کا قربانی کرنے میں شریک ہونا.

(۲) مرغ قربانی کرنا (۳) گوشت خرید کر صدقہ کرنے کی شرعی قربانی قرار دینا (۴) گھوڑا قربانی کرنا.... الخ (فتاویٰ حصاریہ ۵/۲۱۴)

ترجمہ: دملکی انقلاب نہ پس ددوی مرکز دہلی نہ کراچی تہ منتقل شو نو بیا ئے دخیل امتیازی مسائل اشاعت اوکرہ . یہ دی کبئی یوخوا ناآشنا مسائل دا دی. (۱) یہ یوچیلی کبئی اووہ (۴) مختلف کورونو والا خلق پہ قربانی کبئی شریک کیدے شی . (۲) دچرگے قربانی کول (۳) دبازارنہ غوبنہ واخلہ اوصدقہ ئے کرہ نودیتہ قربانی وئیل د اس قربانی کول.

بدعتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

اے خانِ تہ و یونکو اہلحدیثو ! اے جماعتِ غرباء اہلحدیثو! دغہ مذکورہ مسائل کوم دین کبنی راغلی دی آیا بدعت نہ بغیر ستاسو مذہب نشی چلیدے!!!

اوکنہ پہ تاسو باندی عبدالقادر حصاری غیرمقلد دروغ دراوتیل...؟ ورنہ اعلان اوکرہ چہ پہ مونر باندی عبدالقادر حصاری غیرمقلد واقعی دروغ وئیلی دی . چہ دنیا تہ ہُم پتہ اولگی چہ پہ غیرمقلدینو کبنی ہُم د کذابینو خہ کمی نشہ ... تدبر...!

نوٹ: عبدالعزیز نورستانی غیرمقلد ہُم جماعتِ غرباء اہلحدیث والا فرقی سرہ تعلق ساتی . سبقونہ ئے ہُم ددی فرقے نہ وئیلی دی . او ممدوح ئے ہم دے.....

۲۱: وجد: غیرمقلدین مطلق وجد تہ ہُم بدعت وائی..

لیکن دغہ ددوی اقرار کردہ بدعت ” وجد ” دوی پہ کور کبنی ہُم موندلے کیری.

چنانچہ محمدرمضان یوسف سلفی صاحب غیرمقلدلیکی:

“ان ہر دو نے نمبر وارسورۃ رحمٰن شریف کی وجد میں ڈال دینے والی آواز سے تلاوت فرما کر سامعین کو مدھوش کر دیا” (مولانا عبدالوہاب اور ان کا خاندان صفحہ ۱۴۴)

ترجمہ : دی دواہو پہ نمبر باندے سورۃ رحمٰن شریف پہ وجد کبن اچولو والا آواز باندے تلاوت اوکرہ . اوریدونکی ئے بے ہوش کرل.

او دغسی خبرہ ئے پہ صفحہ ۳۴۸ کبنی ہُم کریدہ.

☆... اوہل مشہور صوفی غیرمقلد سید ابوبکر غزنوی صاحب

لیکی چہ: ”اس نے وجد میں آکر کہا .... الخ (خطبات و مقالات صفحہ ۳۰)

۴۲: نوی بدعت: مشہور غیر مقلد عبدالعظیم حسن زئی صاحب لیکھی:

”اب تو کراچی کے ایک علاقے میں اہلحدیث مساجد کے آئمہ و خطباء نے تبلیغ کے لئے نئی بدعت ایجاد کر لی ہے اور وہ یہ کہ مسجد کے چند افراد امام مسجد کی سربراہی میں گروہ کی صورت میں محلے میں جا کر گھروں سے لوگوں کو نماز کے لئے بلاتے ہیں“ (پندرہ روزہ صحیفہ اہلحدیث کراچی، شمارہ ۲۲، ۱۱ مارچ ۲۰۱۵ صفحہ ۳)

ترجمہ: اوس خو د کراچی پہ یو علاقہ کبئی د اہلحدیث مساجد و امامان او خطیبان د تبلیغ د پارہ نوے بدعت ایجاد کرے دے ہغہ داسے چہ د مسجد یو شوکسان د مسجد پہ سربراہی کبئی د پلے پہ شکل محلو (کوسو) تہ لارشی . خلق د کورونو نہ دمانخہ د پارہ ئے راغواہی“

۴۳: دعا بعد الفرائض: غیر مقلدین دعا بعد الفرائض اجتماعاً تہ ہم بدعت وائی.

دغہ د غیر مقلدینو قرار کردہ بدعت (دعا بعد الفرائض اجتماعاً) ھم د غیر مقلدینو پہ کور کبئ ئے ملاحظہ کرے.

☆... د غیر مقلدینو مفتی حافظ جاسم معاون مفتی جماعت غرباء اہلحدیث د یو سوال پہ جواب کبئی لیکھی:

”صورت مسئلہ میں واضح ہو کہ ہر فرض نماز کے بعد لازمی سمجھتے ہوئے یا انتہائی پابندی کیساتھ ہاتھ اٹھا کر اجتماعی دعا کرنے کے بارے میں کوئی دلیل حاصل ہمارے علم میں نہیں ہے . البتہ عمومی احادیث مبارکہ سے اجتماعی دعا ثابت ہے، لہذا کبھی کہہ کر یا بغیر التزام کے اجتماعی دعا سے انکار کرنا نہیں چاہئے . عمومی دلائل کے لئے سید احسان اللہ

راشدی سید محب اللہ راشدی اور سید بدیع الدین شاہ راشدی رحمہم اللہ کی کتاب ” ادائے فرض کے بعد ہاتھ اُٹھا کر اجتماعی دعا کا ثبوت ” اور دیکھئے حافظ محدث عبداللہ روپڑی کا مجموعہ فتاویٰ ” فتاویٰ اہل حدیث جلد ۲ صفحہ ۱۹۰ وغیرہ، نیز دیکھئے ہمارے یہاں کا مجموعہ فتاویٰ بنام ” ضمیمہ جدیدہ فتاویٰ ستاریہ جلد ۲ صفحہ ۷۲ وغیرہ ” (صحیفہ اہل حدیث کراچی شمارہ ۲۲، ۱۱ مارچ ۲۰۱۵ صفحہ ۱۵)

☆... او د غیر مقلدینو شیخ الاسلام ثناء اللہ امرتسری صاحب لیکتی چہ:

”آنحضرت ﷺ نے سلام بھر کر قبلہ رو ہو کر دعا مانگی . اور دعا کے ساتھ مل کر آمین کہنا چونکہ شرعاً ثابت ہے . اس لئے دعائیں مقتدی شریک ہو کر آمین کہہ سکتے ہیں کیونکہ اصولاً ثابت شدہ امر عام رکھنا چاہئے ” (فتاویٰ ثنائیہ جلد ۱ صفحہ ۵۲۵ او دغسی صفحات 502 تا 525)

او دغسی د جواز فتویٰ پہ فتاویٰ نذیریہ جلد ۱ وغیرہ کبنی ہُم شتہ . بلکہ د غیر مقلدینو متعدد کتب و تحریرات کبنی شتہ خو پہ دی حوالہ جات باندی بہ اکتفاء او کرو .

۴۴: غائبانہ نماز جنازہ: غیر مقلدین حضرات د غائبانہ جنازی دپارہ پہ خپل رسالو کبنی او پہ پوسترو او اعلاناتو کبنی تشہیرات کوی، حالانکہ امین اللہ پشاور غیر مقلد ورتہ دکفارو سنت وائی (درس بخاری جلد ثانی) آیا دابہ ستاسودپارہ بدعت نہ وی!! ....؟؟

۴۵: دیومجلس دری طلاقہ: غیر مقلدین دیومجلس دری طلاقو تہ یو طلاق وائی حالانکہ ددی ثبوت نہ قرآن کریم کبنی او نہ پہ احادیث مرفوعہ قابل للاحتجاج کبنی شتہ . ہرچہ دوی

بدعتِ لامذہبیہ   نوجوانانِ احناف

دمسلم شریف دیو حدیث نہ (کمزوری) استدلال کوی .نوپہ هغی کبئی د طلاقو یوځائی باندے (اکٹھا) د وقوع هیڅ ذکر نشته . بلکه صحیح خبره داده چه هغه دغیرمدخول بها بنځی دپاره ده. بلکه خپله یو غیرمقلد د قلم نه الله پاک داحقیقت ظاهرکړے دے. ابوسعید شرف الدین صاحب غیرمقلدلیکی:

”په مسلک صحابه، تابعین و تبع تابعین وغیره آئمه محدثین متکلمین کانہی هے په مسلک سات سو سال کے بعدمحدثین“

کاهے .جوشیخ الاسلام ابن تیمیه کے فتوے کے پابند اور ان کے مقلد هیں .یه فتویٰ (ابن تیمیه) نه ساتویں صدی هجری کے آخرمیں دیاتھا.تو اس وقت کے علمائے اسلام نه ان کی سخت مخالفت کی تهی ” (فتاوی ثنائیه جلد ۲ صفحہ ۲۱۹)

ترجمه : دامسلک (یعنی په یو مجلس کبئی درے طلاقو ته یو طلاق وئیل) دصحابه، تابعین او تبع تابعین وغیره آئمه محدثین او د متکلمینو نه دے، دا مسلک اووۀ (۷) کاله پس د محدثینو دی. چه کوم د ابن تیمیه دفتو پابند او دهغه مقلدین (!!) دی .دا فتویٰ ابن تیمیه د اوومئ (۷) صدئ په آخره کبئی ورکړے وه .نو د هغه وخت علمائے اسلام د دے سخت مخالفت اوکړو. دغسی د غیرمقلدینو متحقق زیرعلیژی هُم دمجلس واحد دری طلاقوته دری طلاقه به ئے وئیل .خو دخپل بدعی مسلک د بدنامی دخاطره ئی صراحتاً خو نشو وئیلے او اهل حق سره نه شو شاملیدی .البته پت په پته به ئے اشارو سره د دغه بدعی فتویٰ تردید به ئے کول .افسوس په بدعتیانو باندے!

۴۶: د طلاق تعداد: غیرمقلدینو یو بل بدترین بدعت هُم

راویستے دي. هغه داچه د طلاق تعداد ئے دسره ختم کړے دے . لکه چه د غیرمقلدینو مفتی عبدالله صاحب دیو سوال

جواب ورکوی:

سوال : زید نے اپنی بیوی کو طلاق دے دی . اس کے بعد ۱۰ یوم کو زید نے رجوع کر لیا . پھر کچھ عرصے بعد دوبارہ تنازع ہونے کے صورت میں اس نے طلاق دے دی . اُٹھ یوم کے بعد پھر رجوع کر لیا . اس نے جارپانچ مرتبہ ایسا ہی کیا . طلاق دے دیا اور رجوع کر لیا . زید کو اس مسئلے کے بارے میں کوئی علم نہ تھا . اب اس کے بارے میں کیا حکم ہے .؟

اب پھر دوبارہ رجوع کرنا چاہتا ہے . قرآن و حدیث کی روشنی میں فتویٰ صادر فرمائیں . اللہ آپ کو جزائے خیر دے .

جواب : صورت مسئلہ میں رجوع کر سکتا ہے .... گواہوں کے روبرو رجوع کر کے بیوی کو آباد کر سکتا ہے (فتاوی جات صفحہ ۴۸۲)

ترجمہ : زید خپلی بنیٰ لہ طلاق ورکړه . د دینہ پس په لسمه ورځ باندې زید رجوع اوکړه . بیا ورستو څه وخت پس بیا د اختلاف په صورت کښې ئې طلاق ورکړه . ات۸ ورځې پس ئې بیا رجوع اوکړه . هغه دا کار څلور پنځه ځله اوکړه . طلاق به ئې ورکړه او رجوع به ئې اوکړه . زید ته ددی مسئلې څه علم نه وؤ . اوس ددی باره کښې څه حکم دے ؟ اوس دوبارہ هم رجوع کول غواړی . د قرآن و حدیث په رڼا کښې فتویٰ صادر کړی . اللہ دی تاسوله جزائے خیر درکړی .

جواب: په صورت مسئلہ کښې رجوع کولې شی . د گواهانو مخامخ دے رجوع اوکړی بنځه (کوروالا) آبادولې شی ....

۴۷: عوام تقلید په ځانې اجتهاد باندې اخته کول:

د غیر مقلدینو په بدعاتو کښې دا هُم لوی بدعت دے چه عوام هم د تقلید نه منع کوی ، او په اجتهاد باندې ئې مامور کوی .

خکہ چہ ددوی پہ نزد هر غیر مقلد (تش) پہ نوم اهل حدیث وی نو
 هم) مجتهد وی . لکہ چہ امین اللہ پشاورى غیر مقلد لیکی: ”نصوبہ
د اهل السنۃ والجماعۃ اهل حدیثو هر یو عالم مجتهد دے” (د تقلید
 حقیقت او دمقلدینو اقسام صفحہ ۲۸۵)

☆... ہمدغہ وجہ دہ چہ دوی ورلہ بیاپہ اجتہاد باندے ترغیب
 ورکوی . لکہ چہ زبیر علی زئی غیر مقلد یو سائل تہ لیکی چہ:
 ”باقی امور میں خود اجتہاد کر لیں“ (فتاویٰ علمیہ صفحہ ۱۹۸)

۴۸: حنفیت وغیرہ نسبت: غیر مقلدین وائی چہ حنفیت وغیرہ
 نسبت بدعت دے . لکہ چہ امین اللہ پشاورى غیر مقلد لیکی چہ
 خوک دا وائی چہ زہ حنفی یم، شافعی یم،
 مالکی یم، دا بدعتی دی” (الحق الصریح جلد ۱ صفحہ ۴۸۴)
 حال دادے چہ د غیر مقلدینو محسن اعظم حسین بتالوی
 صاحب (چہ کوم د خپلی فرقی دپارہ د” اهل حدیث” نوم د انگریزانو نہ
 مقرر کرے دے . اوگورے ہم ددی کتابونہ مثلاً رسائل ثنائیہ صفحہ ۱۰۲
 وغیرہ) ہم خان تہ حنفی نسبت استعمالولو، اوگورہ فتاویٰ
 اهل حدیث جلد ۱ صفحہ ۲۰۸)
 ☆... د امین اللہ د مدرسی شیخ الحدیث ابوعمار سمیع اللہ
 صاحب لیکی:

”پہ فقہی خبرہ کبن حنفی کیدل خیر دے” (دخلورو
 امامانو مذهب صفحہ ۱۰۴)

۳.... مولانا فیض الرحمن صاحب غیر مقلد لیکی چہ:
 ”کس میں جرات ہو تو میدان میں آجائیں . اپنے آپ کو حنفی
 ثابت کریں . اور ہمیں غیر حنفی” (جماعت اشاعت التوحید سے
 ایک دردمندانہ اپیل اور معذرت صفحہ ۴۱)

بدعت لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

ترجمہ : چہ پہ چاکبئی جرات وی نومیدان تہ دی راشی (!! خپل
خان دی حنفی ثابت کړی او مونږ دی غیرحنفی....
سبحان الله !! احنافو ته غیرمقلدین اوس وائی چہ تاسو
حنفیان نہ یی، بلکه احناف خو مونږه یو...

۴۹: په صفاتو کښی تاویلات کول: غیرمقلدین په

صفات الهیه ؤو کښی تاویلات کولو ته هم بدعت وائی. بلکه
بعض خلقو په کښی کافی تشدد کړے دے بلکه عبدالسلام
رستمی صاحب غیرمقلد تاویلاتو ته شرک وائی اوگوره (تحفة
السجن صفحه ۲۷) همدغه بدعت (بقول غیرمقلدین) هم د دوی په
کورکښی اوگورے:

د غیرمقلدینو شیخ الحدیث مولانا ابوعلی اثری غیرمقلد د ثناء
الله امرتسری صاحب غیرمقلد متعلق لیکي:

”مولانا ثناء الله شاه ولی الله صاحب کو علمی جلالت سے بہت
متاثر تھے. اور اپنی تفسیر ثنائی اردو میں آیات و صفات کے
بارے میں سلفی عقائد کے بجائے تاویل کی راہ اختیار کی ہے
جوشاہ ولی الله صاحب کا طریقہ تھا. وہ چاہتے تھے کہ نجد کے
علماء بھی انہی کی طرح شاہ ولی الله صاحب کے عظمت
شناس ہو جائیں. اور وہ بھی آیات و صفات کے باب میں انہی
کی راہ اختیار کریں“ [چند رجال اہل حدیث صفحه

[۴۹

☆... غیرمقلدین ” شوکانی“ تہ ہم تارک التقلید وائی. د هغه د
یو عبارت ترجمہ د مولانا ابراہیم سیالکوٹی صاحب غیرمقلد
د قلم نہ ملاحظہ کړے:

چنانچہ علامہ شوکانی صاحب لیکي؛ ” اس قسم میں (آیات
صفات کی تاویل میں (علماء امت کے تین مذہب ہیں) اول (یہ

کہ ان میں تاویل کو دخل نہیں بلکہ ان کو ان کے ظاہر پر جاری کیا جاوے اور ان میں کسی کی بھی تاویل نہ کی جائے اور یہ قول مشبہین کا ہے۔ دوسرا یہ کہ ان کی کوئی تاویل تو ضرور ہے لیکن ہم اس تاویل سے رکے رہتے ہیں اور اس کے ساتھ یہ بھی اعتقاد رکھتے ہیں کہ اللہ تعالیٰ تشبیہ اور تعطیل سے پاک ہے بدیں قول الہی ”وما یعلم تاویلہ الا اللہ“ ابن برہان نے کہا سلف کا یہی قول ہے۔ اور تیسرا مذہب یہ ہے کہ یہ آیات قابل تاویل ہے ابن برہان مذکور نے کہا ان

مذاہب (مذکورہ بالا) میں سے پہلا مذہب یعنی تشبیہ تو باطل ہے۔ اور دوسرے دونوں صحابہ سے منقول ہیں۔ اور یہ تیسرا مذہب یعنی تاویل والا حضرت علی اور ابن مسعود اور ابن مسعود اور ابن عباس اور ام المؤمنین حضرت ام سلمہ رضی اللہ عنہم اجمعین سے منقول ہے۔ (تاریخ اہل حدیث صفحہ ۳۱۸)

د دینہ پس خپل ابراہیم سیالکوٹی صاحب دخپلی رائے اظہار داسی کوی چہ:

”بعض لوگوں کا خیال اب بھی ہے اور پہلے بھی رہا ہے کہ اہل حدیث مطلقاً (صفات باری تعالیٰ کی) تاویل کے قائل نہیں ہیں۔ لیکن ان کی یہ رائے مسئلہ صفات کو تفصیلاً نہ سمجھنے اور آئمہ اہل حدیث کی تصریحات و تشریحات کو نہ جاننے کے سبب ہے۔ بلکہ صفات فعل میں جہاں کوئی قطعی دلیل عقلی یا نقلی تاویل پر مجبور کرے وہاں اہل حدیث بھی تاویل کرتے ہیں۔“ (تاریخ اہل حدیث صفحہ ۲۲۳)

۵۰: یہ غیر مقلدینو کہنی فرقی:

غیر مقلدین پہ ظاہرہ کبنی عوامو ته داسی غور زیرہ دھو کہ ہم وکوی چه فرقہ واریت او ډله بازی بدعت دی او ددی نه خان اوساتی وغیرہ۔
 حالانکہ غیر مقلدینو کبنی دومره فرقہ دی چه تاسوئی او گوری نو توبی به اوباسی چه دومره فرقہ واریت په بل مسلک کبنی خواړو شته نه، بلکه ددی فرقہ واریت دومره حده پوری رسیدلی دی چه مشرانوی کتابونه په یو بل باندی په کفر باندی لیکلی دی خصوصاً د ثناء الله امرتسر صاحب په کفر باندی۔ او دیو بل په واجب القتل فتویٰ ورکړیدی او اوس ماضی قریب کبنی د غیر مقلدینو مشهور مناظر طالب الرحمن د لشکر طیبہ په خلاف باندی ئی مستقل کتاب لیکلی دی چه په هغی کبنی طالب الرحمن صاحب دا دعویٰ کړیده چه لشکر طیبہ د قرآن هم خلاف د احادیثو هم خلاف د صحابه کرامو گستاخیانی د احادیثو گستاخیانی کړیدی وغیرہ وغیرہ... مزید تفصیل بی نشو بیانولی دا موقعه ئی نه ده، خوبیا هم صرف د خپلی خبری ثبوت دپاره هم د غیر مقلدینو د کورنه صرف دوه حوالی ملاحظه کړی بعونه تعالیٰ!

☆... د غیر مقلدینو مشهور مجله کبنی دی چه:

«اس وقت ہمارے ملک پاکستان میں اہل حدیث کے جارپانچ

گروپ میں تقسیم ہوگئے ہیں» (ہفت روزہ اہل حدیث

کراچی، جلد ۹۷، شمارہ ۲۳/۲۴، ستمبر ۲۰۱۵ صفحہ ۴۳)

ترجمہ: په دی وخت کبنی ځمونږ ملک پاکستان کبنی اهل حدیث څلور پنځه قسمه گروپونو کبنی تقسیم دی۔

دومره خودی غیر مقلد هم اومنله چه ځمونږه مسلک په څلور پنځه ډلو کبنی تقسیم شویدی

خوبیا هم ده دا خبره کمزوري او کره څه وایم چه د درجن نه زیات ډلی دی پکبنی، چه ددی تفصیل ځمونږه بل کتاب «تراویح شل رکعاته دی» کبنی کتلی شی۔

☆... مشهور غیر مقلد عبدالعزیز نورستانی صاحب خپل کتاب کبنی لیکي:

«نن سبا خومره فرقى دى او خومره ډله بندى شروع ده، حتي چي په اهل حديثو كښن هم گروه بندى ده، او هره يوه فرقه خپلى خپلى ډلى ته حق او بلى ته باطله وائي» (د پيغمبر مونيخ صفحه ۱۳ و فې نسخه اخري ۴۷)

۵۱: د قرباني شل ورځي دي: د غير مقلدينو معتمد عالم
مولانا بشير سهواني صاحب غير مقلد يو كتاب ليكلي دي، د هغې متعلق يو غير مقلد داسې تعارف كوي:
(ايام النحر (اردو) اس رساله ميں ايام نحر كو ۱۰ ذى الحجه سے آخر ذى الحجه تك ثابت كيا گيا هے (هفت روزه اهل حديث لاهور صفحه ۲۵، ۷ مارچ ۱۹۹۷)
ترجمه: ايام نحر اردو رساله په دى رساله كښى ايام نحر (د قرباني ورځي) د ۱۰ ذى الحجه نه د آخر دى الحجه (۲۰ ورځو) پوري ثابت كړيدى.
او دغسې تصريح يو بل غير مقلد هم كړيده چي بشير سهواني صاحب (غير مقلد) واقعي د شل ورځو د قرباني قائل وو (فتاوى علمائے حديث)
نو د شل ورځو قرباني هم د غير مقلدينو بدعتِ سيئه دي -

۵۲: قبر سره دعا گانې غوختل:

غير مقلدين دا وويلاهم كوى چه قبرونو سره دعا گانې مه كوي دا بدعت دي، خوراشي چه د دغه خلكو قرار كړده بدعت هم ددى په كتابونو كښى درته او بنايم بتوفيقه تعالى!

د غير مقلدينو مفسر او محدث او امام اهل حديث نواب وحيد الزمان صاحب غير مقلد ليكي:

«لأبأس بهذا الظن ان الدعاء من الله تعالى فى المواضع المتبركة سيما عند قبور النبي ترجى اجابته بالسرعة» (هدية المهدي صفحه ۳۴)

بدعاتِ لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

ترجمہ: پہ دیکھنی ہیٹھ باک (خبرہ) نشتہ چہ یو کس د اللہ نہ پہ مبارک
خائی کبنی دعا او غواری خصوصاً د نبی علیہ الصلوٰۃ والسلام قبر
مبارک سرہ نو امید دی چہ دعا بہ زر قبولہ شی۔
مزید ہمدغہ صاحب لیکي:

«لم يجب الدعاء عند قبر النبي ﷺ ففي أي موضع يستجاب»
(ہدیۃ المہدی صفحہ ۳۳ و ۳۴)

چہ د نبی علیہ الصلوٰۃ والسلام قبر مبارک سرہ دعا قبولہ نشی نو بیا بہ کوم خائی
وی چہ ہلتہ کبنی بہ دعا قبولہ شی۔
مزید مخکبنی وائی:

«ولا يجوز الانكار على امور مختلفة فيها بين العلماء كغسل
الرجل..... والدعاء من الله عند قبور الاولياء...» (ہدیۃ
المہدی صفحہ ۱۱۸)

ترجمہ: پہ ہغہ امور و بانندی انکار جائز نہ دی چہ پہ کومو کبنی د علماؤ
اختلاف وی مثلاً پہ او داسہ کبنی خپی وینخل.... د اولیاء کرامو قبر و نو
سرہ د اللہ نہ دعا غوختل۔

۵۳: د میخی قربانی: د غیر مقلدینو شیخ الحدیث مولانا

محمد اعظم صاحب غیر مقلد لیکي:

:بعض فقہاء نے بھینس کو گائے کی ہم جنس قرار دیتے ہوئے
بھینس اور بھینسے کی قربانی بھی جائز قرار دی ہے مگر یہ
ایک قیاس ہے آنحضرت ﷺ، صحابہؓ اور خیر القرون میں
اسکا ثبوت نہیں ملتا” (ہفت روزہ اہل حدیث لاہور

۲ مارچ ۲۰۰۱ء صفحہ: ۸)

ترجمہ: بعض فقہاؤ میخہ ئی د غوا ہم جنس گر خولی دہ او بیا
د دی میخی د قربانی جائز کری دہ خو دا یوقیاس (قیاسی مسئلہ)

دہ د نبی ﷺ، صحابہؓ او خیر القرون (زمانہ) کبھی ددی ثبوت نہ
وؤ -

نو بقول د دغہ د غیرمقلدینو شیخ الحدیث مولانا محمد اعظم
صاحب چي د پیغمبر پاک ﷺ او د صحابہؓ و تابعینو ”پہ دور کبھی
میخہ باندی قربانی نہ کیدہ نو اوس پہ دی موجودہ زمانہ کبھی
چی کوم غیرمقلدین د میخی قربانی کوی نو د خپل اصولو
مطابق هُم پہ خپله بدعت کوی اوکنہ تدبر!...

۵۴: ایصالِ ثواب: غیرمقلدین ایصالِ ثواب هم نہ منی او
دیتہ بدعت وائی یعنی کہ خوک د یوفوت شدہ کس دپارہ
قربانی اوکړی نو دا د غیرمقلدینو په نزد حدیث کبھی نشته
(فتاویٰ الدین الخالص ۶/۳۴۵ لامين الله البشاورى)

خو د غیرمقلدینو قرار کرده بدعت په باوجود یو غیرمقلد عالم
ډاکتر طارق همایون په خپل کتاب کبھی مستقل باب ایخي دي
”فوت شدہ کیطرف سے قربانی کرنا“ »بیا ئی د دی ماتحت دوه
احادیثه راوړیدی بیا په آخره کبھی وائی چی: ”اگر میت الله
کي راه میں صدقه و خیرات دیتے رهے هوتومیت کی طرف
سے صدقه کرنا جائز هے لهذا میت کی طرف سے قربانی بهی
کی جاسکتی هے“ (عید الاضحیٰ کے مسائل،
نظر ثانی: مولانا مبشر احمد مدنی)

ترجمہ: کہ چری میت (مړي) د الله په لاره کبھی (مخکبھی د مرگ
نہ) به صدقه و خیرات ورکول نو (بعد از موت هم) د میت د طرفنه
صدقه ورکول جائز دی، لهذا میت د طرفنه قربانی هم کولي
شی.

او د غسی د غیرمقلدینو یو بل مفتی لیکي:

»صورت مسئلہ میں واضح ہو کہ اولاد، والدین کی طرف سے جو کہ وفات پاچکے

ہیں ایصالِ ثواب کیلئے قربانی کر سکتے ہیں جائز و حلال ہے» (ہفت روزہ اہلحدیث کراچی، ۱۶ ستمبر ۲۰۱۵ء صفحہ ۱۱)

او صرف د قربانی مسئلے پوری نہ بلکہ پہ مطلق ایصالِ ثواب قائل دی۔

چنانچہ نواب شاہجہان بیگم صاحبہ غیر مقلدہ (د نواب صدیق حسن خان غیر مقلدہ بنخہ) خپل کتاب (چہ دا کتاب د نواب صدیق حسن خان پہ حکم سرہ شائع شویدی) کبئی لیکئی:

”عبادت مالی کی ثواب پہنچنے میں کسی کا اختلاف نہیں... اور عبادت بدنی جیسے نماز، روزہ، قرآن شریف کی تلاوت، ذکر اللہ، درود شریف کی ثواب پہنچنے میں بعض علماء نے اختلاف کیا ہے لیکن صحیح قول یہ ہے کہ بدنی عبادت کا بھی میت کو ثواب پہنچتا ہے“ (تہذیب النسوان ص: ۲۲۶)

☆... خپلہ نواب صاحب ہم د ایصالِ ثواب قائل دی اوگورہ تفصیلاً (مجموعہ رسائل ص ۴۰۷ و ۵۸۳)

☆... مشہور غیر مقلدہ مؤرخ مولانا ابویحیی امام خان صاحب نوشہروی غیر مقلدہ پہ خپل کتاب کبئی یو واقعہ بلا تبصرہ نقل کوی لیکئی چی:

”سید اولاد حسن اپنے جد بزرگوار حضرت سید علامہ مولانا اولاد علی خان کے مزار پر انوار کی زیارت و فاتحہ سے شرف اندوز ہوا، نماز ظہر کے وقت باوجود غایت معذرت بعض مریدان و معتقدان خاص جد مرحوم کے اصرار سے مجبور ہو کر جد مرحوم کے مسجد قدیم میں مجھ کو امامت کرنے پڑے، فراغ نماز کے

بدعت لامذهبيه   نوجوانان احناف

بعد حضرت جلال ثالث رحمه الله و حضرت بالا پيراور حضرت حاجی شریف زندنی کی زیارت مزارات و فاتحه خوانی سے مشرف هوا“ (تراجم علمائے اهلحدیث ص ۲۶۸)

۵۵: د میت سراو خپوته تلاوت: غیرمقلدین د

میت(عندالقبر)سراو خپوته د سورة فاتحه او سورة بقره تلاوت کولو ته بدعت وائی اوگوره(فتاوی الدین الخالص ۱/۹۲ عربی) خو ددی برعکس حقیقت حال دادی چی دا عمل قابل للاحتجاج سند نه مروی دي لیکن دی غریبانانو ته او د علم نه خالی خلقتو ته ددی علم چرته دی...؟

خیر...که دا واقعی بدعت وی(لکه د غیرمقلدینودعوی چی ده)نو بیا دخپل کور حال احوال دی هم اوگوره او ستاسو دغه قرار کرده بدعت هم ستاسو کور کبنی هم موندلي کیږی - مثلاً غیرمقلدین ئی خپل مشرکینرلو سره سره او غیرمقلدین د طرفه ورته اهلحدیث او دغسی نور خراج تحسین پیش کولو واله قاضی شوکانی صاحب هم د میت ته د سورة بقره روایت کولوباندی ئی د« تحسین »حکم رانقل کولو سره ئی برقرار پاتی کړیدی(نیل الاوطار ۴/۸۰)

او د غیرمقلدینو محدث اعظم عبدالله روپړی صاحب هم لیکلی دی چی په دی حدیث باندی عمل کولو کبنی هیڅ حرج نشته (فتاوی اهلحدیث صفحه ۴۷۳، وفی نسخه اخری ج ۳ ص ۴۲۲)

☆... همدغسی د جماعت غرباء اهلحدیث مفتیان کرام هم د تفصیلی بحث نه بعد د جواز فتوی ورکړیده، او په آخره کبنی یی دا فیصله کړیده چی» بهر حال دی عمل ته ډیر ضروری عمل هم وئیل ندی پکار(پنډره روزه صحیفه اهلحدیث

کراچی، جلد ۹۸ شماره: ۴، دسمبر ۲۰۱۵ صفحه ۷)

۵۶: الله په هر صورت کښی راتلل:

د غیرمقلدینو مفسر وقت، او امام اهلحدیث (غیرمقلدینو ورته خپله دغه) امام اهلحدیث «لقب ورکړیدی او گوره مجموعه مقالات پرسلفی تحقیقی جائزه ۹۴۲) نواب وحید الزمان صاحب غیرمقلد لیکي:

”ویظهر فی ایّ صورة ماشاء” (هدیه المهدی صفحه ۹)

ترجمه: الله پاک چه په کوم صورت کښ او غواړی نو ظاهریدیشی.

دا هم د غیرمقلدینو بدترین بدعت دي دا خو نصاری هم وائی چه الله پاک نعوذ بالله د عیسی علیه السلام په شکل کښی ظاهر شویدی، او دغسی هندوان وائی چی د رام چندر په شکل کښی ظاهر شویدی او سامری به وئیل چی د سخی په شکل کښی ظاهر شویدی العیاذ بالله، او دغسی غیرمقلدین هم وائی چه الله په هر صورت کښی ظاهری دیشی، دا مسئله نه په قرآن کریم کښی شته او نه په بل دلیل قابل للاحتجاج کښی، بلکه دا د غیرمقلدینو بدعت کبری دي.

۵۷: امتیانوته معصوم وئیل: مشهور غیرمقلد عالم ملا معین

تهتوی سندهی صاحب لیکي:

ترجمه: دولس امامان او حضرت فاطمة الزهرا معصوم دي یعنی د دوی نه خطاء کیدل محال دی، نیز د نبی ﷺ عصمت عقلی دي او د امام مهدی عصمت دنقل نه ثابت دی.
(دراسات اللیب صفحه: ۲۳۹، ۲۲۹ مطبوعه لاهور)

غیرمقلدین دی پہ دی خپله نظریه باندی د قرآن و حدیث نه صریحی دلیل اوبنائی ورنه دا بدعت به هم د هغوی په بدعاتو کبني د اضافی سبب جوړشی -

۵۸: جاته تعظیماً اودریدل:

غیرمقلدین دپته هم بدعت وائی اوعدم دلیل والا عمل ئی گنری چه څوک دچا دپاره تعظیماً اودریری، اوگوره دامین الله پشاوری غیرمقلد د مدرسې مهتمم عبدالله فانی کتاب (ریاض الجنه صفحه ۵۷۸ وغیره)

همدغه د غیرمقلدینو قرارکرده بدعت د دوی په کور کبني هم موندلي کیږی، چنانچه فضل الرحمن بن میان محمد غیرمقلد د ثناء الله امرتسری صاحب غیرمقلدمتعلق لیکي:

دفتر اهلحدیث میں مولانا مرحوم کي خود اپني دولت کده پرجب آپ کے حریف ومخالف کسی کام کے سلسله یا کسی اور وجه سے آئی تو مولانا اٹھ کران کا استقبال کرتے..الخ (سوانح ثناء الله امرتسری صفحه: ۴۸)

ترجمه: په دفتر اهلحدیث کبني د مولانا مرحوم ځائی ته به څوک د سه کار په سلسله کبني راغي که هغه دوست به وو که دشمن به وو نو مولانا (امرتسری، ناقل) صاحب به ورته پاسیده او د هغی استقبال به ئی کوو.

☆... همدغسی مولانا اسحاق بهتی صاحب غیرمقلدلیکي:

حضرت شاه رفیع الدین کا بهی ایک بیٹھا تھا. انکی علمی دوست گاه زیاده نه تهی. وه دهلی اکثرآتے اورمیاں صاحب سے ملاقات کرتے جب وه مسجد میں داخل هوتے تومیاں صاحب ان کی

استقبال کیلے کھڑے هوجاتے (دبستان

حدیث صفحه: ۷۴)

بدعتِ لامذہبیہ   نوجوانانِ احناف

ترجمہ: د حضرت شاہ رفیع الدین ھم یوخی و ددی علمی
چرچا دومرہ زیاتہ نہ وہ ھغہ بہ اکثر دھلی تہ راتہ، او میاں
صاحب سرہ بہ ئی ملاقات کوو چی کلہ بہ ھغہ مسجد تہ داخل
شو نومیاں صاحبؑ بہ د ھغی د استقبال دپارہ اودریدہ،
☆... ھمدغسی عبدالعظیم انصاری صاحب غیرمقلد لیکی:
گاؤں میں کسی محلے سے گزرتے تو عورتیں راستہ چھوڑ کر ایک
طرف ہوجاتیں اور لوگ آپ (مولانا عبدالرحمن غیرمقلد، ناقل) کو
دیکھ کر احتراماً کھڑے ہوجاتے.... الخ (تذکرہ علمائے
بھوجیاں ص: ۵۴ ناشر محمدیہ قصور)

۵۹: د بخاری شریف ختم: غیرمقلدین وائی چہ ہر یو خیز پہ
قرآن و حدیث کبئی نقل نہ وی یعنی نقل نہ وی نو ھغہ بدعت
وی (د تقلید حقیقت او دمقلدینو اقسام، التحقیقات)
نو غیرمقلدین د دا خپل روان عمل د دغہ قاعدی ماتحت ثابت
کری، یا خو د پہ دی خپل عمل د قرآن یا د حدیث نہ دلیل
پیش کری او یا بہ دنیا تہ د غیرمقلدینو دغہ بدعت (ھم دھغی د
أصولو مطابق) ھم ښکاره شی.
نواب صدیق حسن خان غیرمقلد لیکی:

«بخاری شریف کا ختم کرنا مصیبتوں کے دور کرنے میں تریاق
مغرب ہے خواہ

خود ختم کرے یا کسی دوسری سے ختم کرائے (الداء
والدواء صفحہ ۹۴)

ترجمہ: د بخاری شریف ختم کول د مصیبتونو پہ لری کولو کبئی
زبردست مجرب (تجربہ پری کری شوی) دی کہ ھغہ خپلہ ختم
کری او کہ پہ بل چا ئی ختم کری -
☆... مولانا عبدالرؤف صاحب غیرمقلد لیکی:

«سیدنا و مرشدنا الشیخ مولانا عبدالرحمن مبارکپوری نے ختم صحیح کی ان کی برکات، دفع مصائب، ردِّ بلا وغیرہ کا مقدمہ تحفۃ الاحوذی میں اعتراف فرمایا ہے (نصرۃ الباری فی بیان صحت البخاری)

ترجمہ: سیدنا و مرشدنا الشیخ مولانا عبدالرحمن مبارکپوری د بخاری شریف ختم و کرو ددی برکت، د مصیبتونو دفع کیدل، او د نورو بلاگانو نہ د خلاصی وغیرہ اقرار خپله د خپل کتاب د تحفۃ الاحوذی پہ مقدمہ کبئی ئی کریدی. مزید بیا مخکبئی لیکي:

”استاذ المتأخرین شیخنا حضرت مولانا احمد اللہ صاحب دہلویؒ کا تعامل ہمارے

آنکھوں کے سامنے ہے کہ مختلف حادثات و معاملات کے لئے خود بھی ختم بخاری فرماتے ہیں اور ہم جیسے ناچیز تا مذہ کے ذریعہ پاروں کو تقسیم فرما کر بھی ختم کراتے متعدد واقعات کا مجھے خود ذاتی طور پر بھی علم ہے (ایضاً)

۶۰: جملہ کشی: یو غیر مقلد لیکي: ”حافظ محمد عظیم

میر محمدی (مہینوں آپ شاہ صاحب کے پاس رہ کر اوراد و وظائف اور جملہ کشی میں مصروف رہتے ” (تذکرہ علمائے بھوجیاں صفحہ ۲۵۲)

ترجمہ: حافظ محمد عظیم میر محمدی پہ میاشتو شاہ صاحب سرہ پاتی وو او پہ اوراد و وظائف او پہ چلہ کبئی مصروف وو۔ او چلہ کشی تہ بدعت وئیلو والوو!.. یو نظر دیخوا ہُم او گوری.....

۶۱: بہ جنازہ کبئی زائد تکبیرات: مشہور غیر مقلد نواب

صدیق حسن خان صاحب لیکي جہ د جنازی مونخ تکبیرات خلور

بدعت لامذہبیہ نوجوانان احناف

دی عمداً کمی بیشی کول پکینی بدعت دی (بدورالاهله من ربط المسائل بالادلہ ص ۹۱)

خو ددی پہ باوجود بیا ہُم صادق سیالکوتی صاحب غیرمقلدلیکی چی د جنازی مونخ تکبیرات خلور، پنخہ، شپیر ہُم کولی شی (صلوة الرسول ص ۲۴۱)

پہ دیکینی چاتہ صادق اوایو او چاتہ بدعتی...؟

۶۲: شل رکعاتہ تراویح بدعت دی: مولوی محمد

عثمان دهلوی غیرمقلد لیکی چہ:

مقلدین کی ایک بڑی جماعت نے بیس رکعت مقرر کرکے بدعت

شنیعہ کا ارتکاب کیا ہے“ (رفع الاختلاف ص ۵۴)

☆... مولوی یونس قریشی غیرمقلد لیکی:

البتہ بیس یا تیس کی تعداد معین اور خاص کرنا درست نہیں

کیونکہ اس عمل کے بدعت ہو جانے کا خوف ہے“ (دستور

المتقی ص ۱۴۲)

☆... د جماعت غیرمقلدین سرخیل علامہ امیر یمانی صاحب

دجماعت تراویح متعلق لیکی چہ:

“والمحافظة علیها هو الذی نقول انه بدعة“ (سبل السلام ج ۲

ص ۱۱)

د تراویحو جماعت باقاعدہ سرہ ادا کول مونبرہ (غیرمقلدین) ورثہ

بدعت وایو.

او ددی نہ یو خو کرخې مخکینی لیکی چہ:

“ان عمر^{رض} هو الذی جعلها جماعة علی معین وسماعها بدعة

واما قوله نعم البدعة فلیس فی البدعة ما یمدح بل کل بدعة

ضلالة”

ہمدغہ حضرت عمر h مقرر کردہ امام سرہ د تراویحو جماعت صورت ورکړې دې او ددې نوم ئې بدعت کیخوده .د هغه دا قول چه دا بنه بدعت دې نو بدعت یو هم قابل تعریف نه دې بلکه هر بدعت گمراهی ده.

☆... نواب صدیق حسن خان غیرمقلد لیکي:

“اما قوله نعم البدعة هذه فليس في البدعة ما يمدح بل كل بدعة ضلالة وليس المراد بسنة الخلفاء الراشدين ..... ومعلوم من قواعد الشريعة انه ليس لخليفة راشد ان يشرع طريقة غير ما كان عليه النبي ثمان عمر نفسه الخليفة الراشد سمى ما راه من تجميع صلاته ليل رمضان بدعة ولم يقل انها سنة” (الانتقاد الرجيع صفحہ ۶۲ بحوالہ الفتوح المبين ص ۴۴۱)

یعنی هرچه د عمرؓدا قول دې چه “نعم البدعة هذه ”دا هغه بدعت نه دې چه کوم بنه بدعت دې بلکه هر بدعت ضلالت دې . ددې نه خلفاء راشدين سنت مراد نه دې. او دا د شریعت قواعدو نه معلومه ده چه د خلیفه راشد دپاره داسې طریقہ جائز نه ده چه هغه نبی علیه السلام نه وی کړې . ددې وجې نه عمر h خپله خلیفه راشد دې لیکن دې د رمضان په شپو کښی جمع اولیده نو ورته ئې بدعت او وئیلو سنت ئې ورته نه دې وئیلې . ☆... د غیرمقلدینو محقق عبدالقادر حصارى صاحب لیکي:

“پس آتھ تراویح مسنون ثابت هوئیں اور بیس عدم ثبوت سے بدعت ظاہر ہوگئی” (فتاوی حصاریه جلد ۴ صفحہ ۴۲۷)

حقیقت حال:

که چری دغه د غیرمقلدینوپه(فاسد) گمان مطابق بدعت او گنرلي شی نو بیا د غیرمقلدین دی خپل مشرانو خیر مناؤ کړی چنانچه امین الله پشاوری غیرمقلد لیکي چه:

شل رکعاتہ تراویحو دپارہ ہم خیل دلائل شتہ (یعنی جائز دی) او بیای دی متعلق احادیث راوړیدی چه بعض احادیثو ته یی صحیح وئیلی دی او گوره تفصیلاً: (الحق الصریح ج ۵ ص ۴۰۷ وغیره)

☆... او د غسی د غیر مقلدینو بل شیخ الحدیث ابوعمار سمیع الله صاحب د شل رکعاتو تراویحو په جواز باندی مستقل کتاب لیکلی دی او دای یی ثابتہ کړیده پکښی چه د شل رکعاته روایات صحیح دی او گوره دهغه مستقل او مفصل کتاب «تراویح خو رکعاته دی؟»

☆... او د نذیر حسین دهلوی صاحب شاگرد مولانا غلام رسول صاحب د شل رکعاتو په جواز باندی مستقله رساله لیکلی ده په نوم د «ینابیع» د غسی مختلف غیر مقلدینو شل رکعاته تراویحو ته جائز وئیلی دی چه اوس مزید نوری حوالی نشو پېش کولی، تاسو څمونږه په دی موضوع باندی مستقل کتاب «مسنون تراویح شل رکعاته دی» طرفته مراجعت او کړي هلته کښی تفصیل موجود دي.

نو غیر مقلدین د خپلو فتوو په زد کښی خپله بدعتیان اوختل....

۶۳: د میت تصرف: غیر مقلدین د میت مطلقاً بالکلیه تصرف

ته هم بدعت وائی، او د داسی قایل باندی د قبر پرست وغیره چی سومره وس یی کږی هغه هومره فتوی لگوی.

خو د خپل کورنه ئی خان غافل کړیدی چی د دوی د کور څه حال احوال دي، نو دا حقیقت به درته مونږه او بنایو بعونه تعالی،

د غیر مقلدینو مور نوابه شاهجهان بیگم صاحبه غیر مقلده (د نواب صاحب کوروالا) لیکي:

”حارث بن ابی اسامه نے اپنی مسند میں جابرؓ سے روایت کیا ہے یعنی فرمایا رسول اللہ ﷺ نے، اچھا کفن دو اپنے مردوں

کو پس تحقیق وہ فخر کرتی ہیں آپس میں اور ایک دوسرے کی

ملاقات کرتے ہیں اپنی قبروں

میں“ (تہذیب النساء ص: ۳۸۳)

ترجمہ : حارث بن ابی اسامہ پہ خیل مسند کبنی د جابرؓ نہ
روایت کوی فرمائی چی رسول اللہ ﷺ فرمائی دی چی خیل
مرو لہ بنہ کفن ورکوی پہ تحقیق سرہ هغوی پہ خیلو کبنی
فخرکوی او یو بل سرہ (دا مری) پہ قبرونو کبنی ملاقاتونہ
کوی-

واہ جی واہ مری د یو بل قبرتہ غی راخی دومرہ تصرف!...
☆... د غسی امام اہلحدیث وحیدالزمان صاحب غیرمقلدلیکی
چی:

”اولیاء اللہ کی ارواح سے بعد موت بھی حکم و مرضی الہی
تصرفات ہوتی

ہیں“ (لغات الحدیث ۲/۱۷ کتاب ذ)

۶۲: دری ورخو کبنی قرآن ختمول: غیرمقلدین دری ورخویا
دری ورخونہ کم ورخو کبنی ختم القرآن تہ ہم بدعت و ناجائز
وائی-

حال دادی چی داسی ڊیر امثال او واقعات د اسلافو نہ
موندلی کیری. خو مونرہ بہ کوشش کوو چی صرف د غیرمقلدینو
د کورنہ حوالہ جات پیش کرو بتوفیقہ تعالیٰ چہ غیرمقلدینو تہ د
انکارخہ لارہ جوړہ نشی.

چنانچہ د غیرمقلدینو علاّمہ حبیب الرحمن یزدانی صاحب پہ
سوانخو کبنی یو کتاب «عزیز الرحمن یزدانی» غیرمقلد لیکی دی،
پہ هغی کبنی دی چی:

”ایک دفعہ مولانا عبدالحی بدیانویؒ نے تقریر کرتے فرمایا... میں اور مولانا اسماعیل شہیدؒ عصر سے مغرب تک پورا قرآن ختم کر لیتے ہیں بلکہ مولانا اسماعیل شہیدؒ نے عملاً اس کا مظاہرہ کیا اوگومتے کے پل پر ہزاروں کے مجمع میں عصر سے مغرب تک قرآن ختم کر لیا“ (سردلبرائ ص ۵۴ ناشر: کتاب گھر اردو بازار گوجرانوالہ)

ترجمہ: یوخل مولانا عبدالحی بدیانویؒ تقریر ئی کولو نووی فرمائیل... غہ او مولانا اسماعیل شہیدؒ مازیگر نہ تر مابنام پوری قرآن ختموو . بلکہ مولانا اسماعیل شہیدؒ خو عملاً ددی مظاہرہ ہم کریدہ او د گومتی پہ پل باندی پہ زرگونو مجمع پہ مخامخ باندی د مازیگر نہ تر مابنام پوری د قرآن ختم اوکرہ- ☆... د غیرمقلدینو مشہور مؤرخ مولانا اسحاق بھٹی صاحب غیرمقلد د مولانا نذیرحسین صاحب دہلوی متعلق لیکي:

“رمضان المبارک کی راتوں میں دو دفعہ قرآن مجید، بحالت قیام ہر سال سنتے ایک دفعہ فرض عشاء کے بعد نماز تراویح میں جس کی امام ان کے شاگرد رشید حافظ احمدؒ ہوتے ..... دوسرا قرآن نماز تہجد میں سنتے جس کی امام ان کے بڑے پوتے حافظ عبد السلامؒ تھے اس طرح ہورات میں دو مرتبہ قرآن مجید کی سماعت کرتے“ (دبستان حدیث ۶۵، ۶۴)

☆... مولانا عبدالرؤف خان رحمانی جھنڈانگری صاحب غیرمقلد لیکي:

“امام شافعیؒ اور دنوں میں ایک قرآن روزانہ ختم کرتے مگر رمضان میں دو قرآن روزانہ ختم فرماتے۔ امام احمد بن حنبلؒ عام طور پر ایک قرآن ختم فرماتے مگر رمضان مبارک میں تین قرآن روزانہ ختم فرماتے۔ امام بخاریؒ کا دن میں معمول یہ تھا

کہ صبح سے افطار کے مابین ایک ختم روزانہ علیحدہ فرمایا کرتے۔ علامہ یافعیؒ و ابن جوزیؒ نے دیگر ائمہ حدیث کی یومیہ ختم قرآن کے واقعات کو قلم بند فرمایا ہے ” (نصرة الباری فی بیان صحة البخاری ص: ۲۰۴)

۶۵: اجتماعی ذکر: غیر مقلدین اجتماعی ذکر تہ ہم بدعت

وایی:

خو دا غریبانان خپل کور کبئی نه گوری او په نورو باندی د فتوو بمباریانی کوی، د غیر مقلدینو پیر ابوبکر غزنوی صاحب متعلق یو غیر مقلد لیکي:

میں اس زمانے میں لاہور اپنے رشتہ داروں کے ہاں رہا کرتا تھا جس

زمانے میں ابھی سید محمد ابوبکر غزنوی حیات تھے میں ان کی خدمت میں باقاعدگی سے حاضر ہوا کرتا تھا اور ان کی محفل ذکر میں بھی شرکت کرتا تھا” (ذوق تصوف ص ۱۳۵)

۶۶: «هو» ضمیر سرہ ذکر کول: غیر مقلدین خرنگہ چی لفظ

اللہ باندی ذکر کولو تہ بدعت وائی العیاذ باللہ - ہمدغسی
ضمیر «هو» باندی ذکر کولو تہ ہم بدعت وائی او کله ورتہ د بریلویانو ذکر وائی (رحمة الباری)
خو ددی برعکس ہم ددی د کورنہ ہمدغہ بریلویت یا بدعت (د غیر مقلدینو قول مطابق) ملاحظہ کری:

عبدالعظیم انصاری صاحب غیر مقلد د حافظ محمد عظیم میر محمدی غیر مقلد متعلق یو واقعہ رانقل کوی لیکي چی:

آپ کہنے لگے کہ تم میرے پیچھے پیچھے چلتے آؤ اور جب دایاں قدم اٹھاؤ تو کہو ”اللہ“ «اور بائیں قدم پر کہو» ”هو“»

بس اسی طرح چلتے رهو... الخ (تذکرہ علمائے بهوجیان ص ۲۵۴)

دیتہ وائی پہ یو غشی سره دوه بنکاره.....

۶۷: د مړونه تبرک حاصلول: غیرمقلدین ابن تیمیہ ته هم

تارک التقلید (غیرمقلد) وائی (رحمة الباری و دیگر کتب غیرمقلدین) نو که ابن تیمیہ چرته غیرمقلد او منو نو بیا د هغی شاگردان او معتقدین به هم غیرمقلدین وی... ابن تیمیہ چی کله وفات شو نو د هغی د میت نه د هغه وقت معتقدینو تبرک حاصل، او دا خو د غیرمقلدینو په نزد بدعت دي.

چنانچه ابو عبدالله محمد بن احمد بن عبدالهادی الدمشقی (المتوفی: ۷۴۴) فرمائی:

”وشرب جماعة الماء الذى فضل من غسله واقتسم جماعة بقية السدر الذى غسل به“ (العقود الدرّیه من مناقب شيخ الاسلام ابن تیمیه ص: ۲۹۲)

ترجمه: یو جماعت د ابن تیمیہ د غسل نه بیچ شوی اوبه او خکلی او د غسل د اوبو دپاره چی کومی بیرى پانړی وی هغه چی کومی پاتی شوی نو هغه ئی په خپلو کبنی ئی تقسیم کړل- غیرمقلدینو...! ستاسو د خانه زاد فتوو مطابق دوی د بدعاتو مرتکبین شو که د شرک...!!

۶۸: د ذکر په وخت کبنی سرخوزول: غیرمقلدینو د صوفیاء

حقه کرامو د ذکر په وخت کبنی سرخوزولو ته هم بدعت وائی بلکه امین الله پشاورى غیرمقلد خو کمال کړیدی هغه خو دقاریانو حضراتو د قرات لوستولو په وخت کبنی چه کوم حرکت کیږی هغی ته د یهودیت وائی (حکمة القرآن ج ۱)

الغرض ! کہ چری دا بدعت شی نو د خپل مشرانو حال دِ ہم اوگوره او یو فتوی ورله غوره کړه.

د مشهور صوفی غیرمقلد مولوی عبداللہ غزنوی صاحب په سوانخو کښی یو کتاب غیرمقلدینو مرتب کړیدی، په هغی کښی درج دی چی:

برف کی بارش کے موسم میں جب میں آگ پر بیٹھتا تو نفی اور اثبات کے وقت جو میں سِرکو هلاتا اسی طرح آگ بھی گھومتے... الخ (سوانخ عمری مولوی عبداللہ غزنوی ص: ۵۷ ناشر: محمدی اکیڈمی منڈی بہاؤالدین) مزید بیا روستو صفحاتو کښی لیکي:

«اول مولوی فضل الدین صاحب کو ذکر کلمہ کرایا ایک بار کلمہ کی ضرب دی دوسری بار دے رہے تھے کہ روح مبارک پرواز کر گئی» (ایضاً ۱۴۳)

۶۹: سِر خریل بدعت: غیرمقلدین سر خریلو ته هم بدعت وائی (بدعت وسنت کو پہچانے ص ۷۸، وبمعناه فتاوی الدین الخالص لامین اللہ البشاوری غیرالمقلد)

بل طرفته د غیرمقلدینو مشرانو سوانخ هم اوگوري: مولانا ثناء اللہ عمری غیرمقلد د مولانا احمد اللہ خان عمری غیرمقلد په سوانخ کښی لیکي:

“سِر مندوا ئر هو ئر، لباس عام طور پر لنگی، قمیص اور کپڑے کی ٹوپی پھنتے تھے” (نذرانہ اشک خاکے ص: ۱۷۳ ناشر: ندوة المحدثین گوجرانوالہ)

نو غیرمقلدین دی نران شی او په خپل مشر دی هم د خارجیت یا د بدعتی فتوی اولگوی خیانت دی نه کوی...

۷۰: د الله د دیدار نه انکار: د غیرمقلدینو قاضی عبدالأحد

خانپوری صاحب د خپل مسلک اهلحدیث مناظر ثناء الله امرتسری صاحب متعلق لیکي چه:

“روية باری تعالی آخرت میں ثناء الله ان کا منکر ہے”
(الفیصلۃ الحجازیه صفحہ ۲۷ و ۲۸)

خپله د غیرمقلدینو قاضی دا شهادت پیش کړه چه امرتسری صاحب د الله دیدار منکر دي، که چری مونږه دا حواله پیش کړي وه نو شاید غیرمقلدینو د میراثی عادت مطابق دا وئيلي شو چه تاسو راباندی دروغ وائی، خو حال دادي چه دا شهادت خو خپل ددوی قاضی صاحب پیش کړو، نو اوس به پکښی څرنګه د دورغو شبیه وی، او کنه خامخا دا حواله د پیزارو په نوکه جوړوي او رد کوی نو بیا به ستاسو قاضی دروغژن ثابتیږی...

او دا دی هم یاده وی چه د رویت باری تعالی نه منکرین د مبتدعینو لوثی نښه ده....

۷۱: د مخلوق د پاره لفظ د «غوټ» استعمالول:

بعض غیرمقلدین د انصاف وینه تویلو سره د تصوف متعلق یو کلمه رانقل کوی چه احناف غیرالله ته هم «غوټ» یا «غوټ اعظم» وائی، او بیا ددی معنی فریادرس «یا» لوثی فریادرس «کوی، حالانکه اهل السنة والجماعة دا په لغوی معنی باندی نه محمولوی بلکه دا د تصوف یومقام دي او یا په اعتبار د «ماکان» سره محمولوی.

خو غیرمقلدین د خپل جهل مطابق دا په لغوی معنی سره محمولوی او بیا په دی باندی د اهل السنة والجماعة تکفیر او تبذیع کوی معاذالله.

بدعت لامذهبیہ نوجوانان احناف

نو راہی چہ مونبرہ ہُم غیرمقلدینو تہ د دوی د کور نہ ہُم دغہ الفاظ وراو بنایو چہ پہ مونبرہ باندی کہ ددی لفظ پہ وجہ د بدعت تاپی لگوي نو دا خو ستاسو پہ کور کبسی ہم موندلی کیری مثلاً:

مشہور امام اہلحدیث نواب وحیدالزمان صاحب لیکي: “اودعاء غیراللہ بغلبۃ الحب والاستغراق دعاء لغویا بمعنی النداء وتنزیل الغائب منزلة الحاضر مثل قوله یارسول اللہ.. ایاغوث فهذا وامثاله لا یخرج المرء من الاسلام (هدیة المهدی ص ۱۶)

ترجمہ : پہ غلبہ محبت کبسی اوپہ استغراقی کیفیت کبسی غیراللہ تہ آواز کول او غایب دحاضر پہ درجہ کبسی کنرل مثلاً یارسول اللہ وئیل.... یاغوث الفاظ وئیل .... نودا او ددی پشان نور مثالونو سرہ سری داسلام نہ نہ خارجیری

☆...وبهذا ظهر ان ماتقوله العامة یارسول اللہ او یا علی او یاغوث فمجرد النداء لان حکم بشرکهم” (ایضاً صفحہ ۲۴)

ترجمہ : ددینہ دامعلومہ شوه چہ عوام چہ کوم یارسول اللہ ، یا علی، یاغوث وائی نو صرف ددی پہ نداء دوجی نہ مونگہ پہ ہغہ دمشرک کیدو حکم نشولگولی.

☆... د غیرمقلدینو شیخ الكل فی الكل نذیر حسین دهلوی صاحب لیکي:

”اگر کبھی غلبہ محبت کی بناء پر یارسول اللہ یا یاغوث

الاعظم زبان سے

نکل جائے تو یہ جائز ہے ” (فتاویٰ نذیریہ ۱/۱۳۳)

ترجمہ: کہ چری دمحببت دغلبی وجی نہ یا رسول اللہ یا یاغوث الاعظم دثبی نہ اوواتہ نودا جائز دی.

بحث مزید اوگدیری صرف د نشاندہی دپارہ مونږه چند حواله جات راواغستل، مزید تفصیل دپارہ ځمونږه بل کتاب «غیرمقلدین اور بریلوی بهائی بهائی» اوگوري.

۴۲: امکانِ نظیر: غیرمقلدین امکانِ نظیر ته هُم بدعت

وائی، حال دادي چه د زیبرعلیزئی غیرمقلدِ اجهل نه مخکینی ځمونږ د مطالعی مطابق هیچا په غیرمقلدینو کبنی انکار نه دي کړي، خو بیا هم چند تصریحی حواله جات د غیرمقلدینو د مشرانو اوگوري چه هغوی د امکانِ نظیر قائل وو. د غیرمقلدینو نواب صدیق حسن خان صاحب په خپل کتاب کبنی یو حواله نقل کوی چه:

”اس شهنشاہ کی تو یہ شان ہے کہ ایک حکم“کن“سے چاہے تو کروڑوں نبی و ولی، جن و فرشتے پیدا کرڈالے“ (مجموعه رسائل ۲/۵۱ از نواب صدیق حسن خان)

موصوف بل ځائی کبنی هم د امکانِ نظیر حواله قلمبند کړیده اوگوره (مجموعه رسائل ۱/۲۹۳)

☆... د غیرمقلدینو قاضی عبدالاحد خانپوری صاحب د ثناء الله امرتسری متعلق لیکي:

«مولوی ثناء الله امرتسری الله عز وجل کی هزاروں مثلیں قرار دیتا ہے ” (الفیصلۃ الحجازیہ صفحہ ۸)

په همدغه کتاب کی بل ځایی لیکي چه:

رب تعالیٰ اپنی مثل کی پیدا کرنے پر قادر ہے ” (الفیصلۃ الحجازیہ صفحہ ۲۳)

ددی نه علاوه نوری حوالی هم شته خو بس مونږه د خپلی خبری ثبوت لپاره بس دا دوه دری حوالی پیش کړي دا به کافی وی ان شاء الله، مونږ سره په دی موضوع مزید حوالی هم شته خو

بدعت لامذہبیہ نوجوانانِ احناف

ہغہ دلته د خوف طوالت د وجی نہ نشو ذکر کولی ءُمونږہ خیال دي چه په دی موضوع مستقل کتاب اولیکو، هلته به مزید حوالی بیا اوگوري ان شاء الله العزیز.

۴۳: امکانِ کذب: غیرمقلدین چه څرنگه امکانِ نظیر ته بدعت

وائی، همدغسی امکانِ کذب ته هم بدعت وائی، خو مونږه مخکینی ذکر کړل چه ءُمونږه د علم مطابق په غیرمقلدینو کینی د زبیر علیزئی غیرمقلد نه مخکینی بل کوم غیرمقلد ددینه انکار نه دي کړي، خو دلته هم زیاتی حوالی نه پیش کوو بلکه د خپلی خبرو ثبوت لپاره یو دوه حوالو باندی اکتفاء کوو، مزید په دی موضوع باندی به ءُمونږه مستقل کتاب به اوگوري ان شاء الله الرحمن..

امین الله پشاوری غیرمقلد لیکي:

مسئله: اخلاف الوعید کیدیشی او کنه، معتزله وائی چه نشی کیدی یعنی که الله تعالی چاته دهمکی په عذاب ورکړي او بیا یی معاف کړي نو دا جائز نه ده.

اهل السنة وائی: چه جائز دي او دا د هغه رحم او کرم دي وهو الظاهر (الحق الصریح ۱/۳۵۲)

☆...نواب صدیق حسن خان لیکي:

“باقی رها ممتنع بالغير جیسے اس شخص کا ایمان لے آنا جسے پروردگار نے

فرعون و ابولہب وغیرہ کی طرح کافر اور بے ایمان جانا اور لکھا ہے تو اهل علم کا اتفاق ہے کہ ایسی چیز کیساتھ تکلیف اور حکم شرعی کا تعلق صرف جائز و ممکن ہی نہیں بلکه متحقق و واقع ہے” (مجموعه رسائل ۲/۲۸۵)

۷۴: اللہ ہر خائی کبنی دی: غیر مقلدین دیتہ ہُم بدعت وائی

چہ شوک ددی خبری قائل وی چہ اللہ پاک ہر خائی کبنی
حاضر و ناظر دی، ددی صحیح خہ مطلب دی نوہغہ تاسو
خمونرہ مستقلہ رسالہ «التحقیق الجلی فی عقیدۃ الصفات واستواء
اللہ العلی» «کبنی اوگوری:

خو د خپلی خبری ثبوت لپارہ د غیر مقلدینو د کور نہ مختصراً
چند حوالہ جات اوگوری:

امین اللہ پشاورى غیر مقلد دطرفنہ یاد کرې شوې پہ لقب د شیخ
الکل فی الکل (الحق الصریح ۶/۵۱) نذیر حسین دهلوی صاحب
لیکی:

”ہر جگہ حاضر و ناظر ہونا اور ہر چیز کی ہر وقت خبر رکھنا خاص
ذات وحدہ لا شریک لہ باری تعالیٰ کے واسطے ہے۔“
(فتاویٰ نذیریہ جلد ۱ صفحہ ۷)

چہ ہر خائی حاضر و ناظر کیدل او د ہر خیز پہ ہروخت کبنی ترینہ
خبریدل خاص داللہ صفت دے۔

معلومیری داسی چہ دنن صبا غیر مقلدین دخیل مشرانو عقیدے
متعلق ہم اختلاف کوی، گویا چہ د غیر مقلدین مشرانو لرہ د
توحید اقسام نہ ورخی، او خپل مشران د غیر مقلدیت پہ جنون
کبن مشکوک کوی!!!

☆... د غیر مقلدینو شیخ الاسلام او د امین اللہ پشاورى
مستدل (الحق الصریح جلد ۶ صفحہ ۵۱) ثناء اللہ امرتسری صاحب
غیر مقلد لیکی چہ:

”اللہ بذات خود اور بعلم خود ہر چیز اور ہر کام پر حاضر ہے“
(تفسیر ثنائی، تحت سورة المجادلة آیت نمبر ۷ جلد ۳ صفحہ ۳۲۷
مکتبہ قدوسیہ لاہور)

یعنی اللہ بذات خود او بعلم خود پہ ہر خیز او پہ ہر خائی او پہ ہر کارباندی حاضر دی۔

☆... حکیم محمد صادق سیالکوٹی صاحب غیر مقلد لیکی:
”یقین کریں کہ اللہ تعالیٰ حاضر ناظر اور موجود ہے“
(انوار التوحید صفحہ ۳۹)

اوبل خائی لیکی:

اللہ کی اس صفت حاضر و ناظر اور ہر جگہ
موجود ہونے میں کوئی اس کا شرک ہرگز نہیں” (ایضاً ۷۵)
☆... مختار احمد جیلانی صاحب غیر مقلد لیکی:

» ہر وقت موجود، حاضر و ناظر صرف اللہ تعالیٰ ہی کی ذات ہے»
(تحفۃ الموحدين صفحہ ۴۱، ناشر: جامعہ اسلامیہ تقویۃ الایمان)

۷۵: التا خبی تل: د غیر مقلدینو مشر نواب صدیق حسن خان
د شرک اقسام لیکی چہ:

اشراک فی العبادة: تیسری چیز یہ ہے کہ بعض تعظیم کے کام
اللہ تعالیٰ نے اپنے لیے خاص کیے ہیں جن کو عبادت
کہا جاتا ہے جیسے..... رخصت ہوتے وقت الٹے پاؤں۔

جلنا... الخ (مجموعہ رسائل جلد ۲ صفحہ ۳۶ و ۳۷)

دوی د توحید تھیکدران نا دی خلق تپوس اوکری چہ د توحید
تھیکدرانو ...! دا پہ کوم آیت یا حدیث کبنی راغلی دی چہ د
اللہ نہ رخصت کیدو وخت کبنی بہ التا خی او کنہ، داخل
عوام پہ دی باندی مجبورہ کوی او اقراری کوی چہ واقعی فرقہ
اھلحدیث خیل د خیتی نہ خبرہ کوی او پہ بدعاتو کبنی دوب
پراتہ دی، خو ددی عوامو کبنی دا جرأت نشتہ چہ د خیل
شیوخو نہ دا تپوس اوکری چہ دا خبرہ دی د کوم خائی نہ
اوکڑہ، خو بس چہ د دی شیوخو خہ اوئیل نو دوی داسی گنری

بدعت لامذهبيه نوجوانانِ احناف

چه گویا دای د قرآن آیت یا حدیث راته اوئیل... الله دی مونږه د داسی سنگین قسم فتنی نه اوساتی آمین...

۷۶: د جمعی په شپې روحونه کورونو ته راتلل:

حافظ محمد بن بارک الله لکهوی صاحب غیر مقلد صاحب په پنجابی کبني یو منظوم شکل کبني لیکي:

«رات جمعه دی مغرب پچھے یک روایت آئی آون روح گھر
اپنے خویشاں یا جتھے آشنائی (احوال الآخرت صفحہ ۲۵)

یعنی په یو روایت (حدیث) کبني راغلی دی چه د جمعی په شپه باندی د مړی روحونه کورونو ته راځي.

آیا دا بریلویت نه دي...؟ دیته څه بدعت اونه وائم نوڅه ورته اوایم...؟! مزید وضاحت دپاره څمونږه کتاب «توضیحات عبارات اکابر» اوگوري.

۷۷: عیدگاه د مسجد نبوی نه هم افضله ده: غیر مقلدینو شیخ

الکل فی الکل نذیر حسین دهلوی صاحب لیکي: «عیدگاه مساجد سے افضل ہے حتی کہ مسجد نبوی سی بھی...» (فتاویٰ نذیریه ۱/۶۲۵)

عام مساجد لاسه کوي د مسجد نبوی نه هم عام عیدگاه افضل گنرل العیاذ بالله، دا د غیر مقلدینو یو نوی بدعت دي ورنه یو عالم دی داسی او بنایی چه هغه داسی قول کړی وی، هیچری به داسی یو عالم پیدا نه کړی نو دا د غیر مقلدینو جرأت دي چه داسی نوی اقوال او اختراعات پیدا کوی نو غیر مقلدین ددی نوی قول یعنی د بدعت موجدین دي...

۷۸: د قبرونو نه تبرکات: غیر مقلدین د قبرونو تبرکاتو ته هم بدعت

وائی، حالانکه همدغه بدعت د دوی په کور کبني هم شته، خو صرف د عوامو لا خاطر هی داسی نظریات پټ ساتلی دی او په نورو باندی بی

خايه د بدعاتو تاپی لگوي، راشي هُم د دی د کور حقیقت نه ځان خبر کړي مع حواله.

نواب صدیق حسن خان غیر مقلد د خپل پلار متعلق لیکي:

«ولایزال النور علی قبره الشریف والناس یتبرکون به» (التاج

المکمل ص ۱۷۴، مکتبه دارالسلام ریاض سعودی عرب)

چه ځما د والد صاحب محترم په قبر باندی همیشه نور وی او خلق د هغه د قبر نه تبرک حاصلوی.

مزید حواله جات څمونه کتاب «غیر مقلدین اور بریلوی بهائی بهائی» کبني اوگوري.

☆... او په بل کتاب کبني لیکي چه:

«میرسید اشرف... قبر او در کچونچه از قریات جونپور ست بسی

مقام بفیض ست» (تقصار جیود الاحرار من تذکار جنودالابرار

صفحه ۱۵۹ و ۱۶۰، ناشر: مطبع شاهجهانی بهوپال)

ترجمه: د میرسید اشرف صاحب قبر (په کچونچه چه جونپور

(هندوستان، ناقل) کبني یو کلي دي) ډیر د فیض مقام دي.

☆... د غیر مقلدینو ممدوح ابن تیمیه متعلق ذکر دی چه:

«قَالَ عَلِيٌّ بْنُ عَبْدِ الْكَرِيمِ ابْنُ الشَّيْخِ سِرَاجِ الدِّينِ الْبَغْدَادِيُّ الْأَصْلُ

الْبَطَايِحِيُّ الْمَزْيُّ أَخْبَرَنِي بِشَيْءٍ غَرِيبٍ قَالَ كُنْتُ شَابًّا وَكَانَتْ لِي بِنْتُ حَصَلٍ

لَهَا رَمَدٌ وَكَانَ لَنَا اعْتِقَادٌ فِي ابْنِ تَيْمِيَّةٍ وَكَانَ صَاحِبَ الْوَالِدِي وَيَأْتِي الْبِنَا

وَيَزُورُ الْوَالِدِي فَقُلْتُ فِي نَفْسِي لَا أَخْذَنُ مِنْ تَرَابِ قَبْرِ ابْنِ تَيْمِيَّةٍ فَلَأُكْحِلُهَا بِهِ

فَإِنَّهُ طَالَ رَمَدُهَا وَلَمْ يَفِدْ فِيهَا الْكُحْلُ فَجِئْتُ إِلَى الْقَبْرِ فَوَجَدْتُ بَغْدَادِيًّا قَدْ

جَمَعَ مِنَ التُّرَابِ صَرًّا فَقُلْتُ مَا تَصْنَعُ بِهِذَا قَالَ أَخَذْتَهُ لَوْجَعِ الرَّمَدِ أَكْحَلُ بِهِ

أَوْ لَا دَا لِي فَقُلْتُ وَهَلْ يَنْفَعُ ذَلِكَ فَقَالَ نَعَمْ وَذَكَرَ أَنَّهُ جَرَبَهُ فَازْدَدْتُ يَقِينًا فِيمَا

كُنْتُ قَصْدْتُهُ فَأَخَذْتُ مِنْهُ فَكَحَلْتُهَا وَهِيَ نَائِمَةٌ فَبَرَأَتْ» (الرّد الوافر علی من

زعم بان من سمي ابن تيمية «شيخ الاسلام» كافر ص ۱۳۶، ناشر: المكتب الاسلامي)

ترجمه: علي بن عبدالکريم فرمائي چه ماته په يو عجبیه شی باندی خبر را کړيدي چه څه ځوان ووم او ځما يو لور وه چه هغی ته د آشوب چشم(د سترگو بیماری) ليکيدلي وه او ځمونږه د ابن تيمیه متعلق بڼه گمان او عقيدت وو ځما د والد صاحب يو دوست وو او ځما د والد صاحب زیارت(ملاقات) له به راتله نو ما زړه کښی اوئیلی چه څه به خامخا د ابن تيمیه د قبر نه خاوره راخلم او هغه به د خپل(بیمار) لور په سترگو کښی به رانجه کوم ځکه چه د کافی وخت نه دی سترگی خرابی شوی وی، او هغی ته به(عام) رانجه فائده نه ورکوله، پس څه(د ابن تيمیه) قبر ته راغلم نو ما هلته کښی د بغداد يو کس اولیده چه هغه(د قبر نه) خوری راټولولی، نو ما ورته اوئیلی په دی(خاورو) څه کوي؟ نو هغه اوئیلی چه دا څه خپل بچولا اوړم هغوی ته د سترگو درد(بیماری) دي، نو ما ورته اوئیلی چه دا به څه فائده ورکی کنه نو هغه اوئیلی او نو هغه دا خبره ذکر کړه چه دی يو ځل پری تجربه هم کړیده(یعنی استعمال کړی ئی هم دی) نو ما چه د کوم کار اراده کړي وه نو ماته په هغی کښی نور هم یقین زیات شو نو بس ما هم خورا هلته نه واغسته او د هغی نه می د خپل لور په سترگو کښی رانجه او کړل نو هغه تهپیک(روغه) شوه.

أو وایی غیر مقلدینو...! دا کار صحیح شوي دي که غلط...؟! او ددی کار قائل او په کتاب کښی درج کولو ولا سه شرعی حیثیت دي...!؟

۹: په چرگه باندی قربانی: د غیر مقلدینو په بدبودار

بدعاتو کښی یو بدعت دا هم دي چه دوی په چرگه باندی هم قربانی جائز گنړي)... (!!)

راشي خپله ددوی د کتاب نه دغه بدعت او گوري...:

د غیر مقلدینو شیخ الحدیث او مناظر وقت رئیس ندوی صاحب د چرگی د قربانی پہ جواز کبنی لیکي:

«مرغا مرغی وغیرہ کی قربانی جائز قرا دینے والے بہت پرانے زمانے سے موجود ہیں» (ضمیر کا بحران ص ۲۸۴)

☆... او یو بلہ فتاویٰ کبنی ترینہ یو سائل تپوس کریدی چہ:

سوال: علمائے دین و مفتیان شرع متین اس سلسلہ میں کیا فرماتے ہیں کہ مرغ اور مرغی کی انڈے پر قربانی ہو سکتی ہے؟

جواب: حدیث جمعہ میں آیا ہے کہ جو شخص جمعہ میں سب سے پہلے آیا اس کو اونٹ کی قربانی کا ثواب ملے گا اور اس کے بعد آنے والے کو گائے کی قربانی کا اور جو اس کے بعد آئے اس کو بکری بھیڑ کی قربانی کا اور جو اس کے بعد آیا اس کو مرغ کی قربانی کا ثواب ملے گا اور اس کے بھی بعد آیا تو اس کو انڈے کی قربانی کا ثواب ملے گا (فتاویٰ ستاریہ ج ۴ ص ۱۳۹ و ۱۴۰)

او بل خانی کبنی ترینہ ہم تپوس شویدی چہ:

سوال: کیا جو حدیث جمعة المبارک کے حق میں آئی ہے اس کو عید الاضحیٰ پر جسیاں فرماتے ہیں اور قربانی ایک انڈا، پاؤ

بھر گوشت، ایک مرغ پر اکتفاء کرتے ہیں ایک

گائے کی قربانی میں کتنے کی شرکت خیال کرتے ہیں؟

جواب: ہم انڈا وغیرہ دے کر قربانی سے سبکدوش نہیں ہوتے بلکہ دنبہ، بکرا، گائے، اونٹ وغیرہ حیوانات سے جو میسر ہو قربانی کرتے ہیں مفلس و نادار اور راغب طلب ثواب کیلئے مرغ کی قربانی جائز جانتے ہیں (فتاویٰ ستاریہ ج ۴ ص ۱۴۳ و ۱۴۴)

۸۰. تجارت مال کبنی زکوٰۃ نشتہ: د غیر مقلدینو دا مسلک ہم

دی چہ د تجارت پہ مال کبنی زکوٰۃ نشتہ.

چنانچہ نواب نور الحسن خان صاحب غیر مقلد لیکي:

بدعت‌الامذهبيه   نوجوانان احناف

«وازیچنا دریافت شد که دلیلی دال بر وجوب زکوة در اموال تجارت نیست» (عرف الجادی ص ۶۵)

یعنی ددی خائی نه دا خبره معلومه شوه چه په دی خبره هیخ دلیل نشته چه د تجارت په مال باندی زکوة شته.

حالانکه دا د غیر مقلدینو صریح مخالفت دي د قرآن و سنت او د اسلاف امت و اجماع امت نه، چه اوس یی دلته تفصیل نشو بیانولی، البته دومره تصریح ضرور کوو چه دا هم د غیر مقلدینو په بدعاتو کبنی اضافه کونکی بدعت دي.

۸۱: بی اودسی سره طواف کول:

د غیر مقلدینو دا مسلک دي چه بغیر د اوداسه نه هم طواف کولی شی، حالانکه دا مسئله د دوی غلطه ده، چنانچه نواب صاحب لیکي:

«وضو قبل از طواف ثابت نشده» (عرف الجادی ص ۹۷)

چه د طواف نه مخکبنی اودس ثابت نه دي.

حالانکه په دی باندی د بخاری و مسلم حدیث شاهد دي چه قبل از طواف نبی علیه السلام اودس کړيدي، خو د غیر مقلدینو احادیثو سره څه کار...؟ هغوی لره خو دی بدعی مسلک ورله په سترگو او عقل باندی پردی اچولی دی، دوی

ته حق چرته ښکاری...؟!

۸۲: د شیعه گانو غوندی بدعت: غیر مقلدین لکه د شیعه گانو په

یو بل بدعت کبنی هم اخته دی، چنانچه نواب صاحب لیکي:

“و شیعه در اثبات حی علی خیر العمل حد بسیار دارند تا آنکه این تشویب را از اعظم شعارات گردانیده اند و نافی آن اجتهاد در تبذیع آن دارد و از اشد محدثات می انکار د با آنکه در اینجا امرهتین و خطب یسیر ست چه مسئله اجتهادی ظنی ست برهیچ یکی از منکر و مثبت نکیر نیست انصاف

آنست که اگر از وجه صحیح مرفوع ثابت شود واجب القبول باشد»
(عرف الجادی ص ۲۴)

یعنی شیعه چه «حی علی خیر العمل» ثابتولو باندی پورا زور
صرف کوی تردی پوری چه دا د خپل مذهب شعار عظیم گنری.
او چه څوک ددی منکروی (یعنی اهل سنت والجماعت) نو هغوی دی ته
بدعت ثابتولو باندی انختی دی او دیته سخت قسم بدعت وائی لیکن
چونکه دا مسئله دی اعتبار سره ډیره معمولی ده چه دا اجتهادی او ظنی
ده، نو د دی وجی نه چه څوک د دی انکار او کړی نو په هغی هم څه
انکار نشته او چه څوک یی اثبات کوی نو په هغی هم څه اعتراض نشته، او
د انصاف تقاضا داده چه کوم خیز صحیح طریقی سره او مرفوع طریقی
سره ثابت شی نو ددی قبولول واجب دی.

محترم مو...! دی پت خامار ته او گوري چه په کوم انداز کبني خپل مشن
چلول غواړی چه بس څوک پوهه را باندی هم نشی او مقصد کبني هم
کامیاب شو، خو مونږه به د حق په جامه کبني چه کوم باطل دي هغه به
خلقو ته ضرور بنایو ان شاء الله، او حق ته به حق او باطل ته باطل وایو.
چه یو طرفته خو دیته مسئله اجتهادیه وائی او بل طرفته دا وائی چه کومه
مسئله صحیح او مرفوع حدیث سره ثابت شې هغه واجب القبول وی، آخر
نواب صاحب وئیل څه غواړی؟؟ ولی د شیعه گانو دا مسئله او دا شعار
یی د صحیح حدیث نه ثابت دي چه د دی قبولول واجب او په دی باندی
انکار حرام دي...؟

نواب صاحب په دی باندی به خو خپل عوام د هوکه کړی خو صحیح
العقیدی والا کس به ستا په دی بدعت باندی ضرور پوهه شوی وی ان
شاء الله الرحمن.

او مزید خپل بدعت د حکیمانه انداز کبني د خلقو په زړونو کبني اچولو
کوشش کوی په عربی کبني لیکي چه:

«ومن انصف عن نفسه وقف عند هذا بلا تطويل ولا تهويل ولا تشنيع ولا تبشيع» (ايضاً)

يعنی چه شوک د انصاف نه کار اخلی نو هغه به په دی حد کبني اوسی، نه خو به هغه او گده بحثونه کوی او نه به هغه دا مسئله ډیره نیغه نیغه کوی او نه به هغه په چا باندی لعن او طعن کوی او نه به خلقو ته هغه په غلط رنگ کبني پیش کوی.

آه... شوک چه پری نه پوهیږی هغه خو هسی هم نه پوهیږی خو چه شوک پوهیږی نو هغوی د غیر مقلدینو په مطلب باندی بڼه پوهه دی چه آخر دوی په دی خپل بدعی مسلک نه خومره مجبوره دی او په کوم انداز کبني د بدعاتو او د مبتدعینو حمایت کوی...! انا لله وانا اليه راجعون..

۸۳: مدرک د رکوع: د غیر مقلدینو کبني د بعضو دا مسلک هم دي چه امام سره چه دی رکوع رالاندی کړه نو دا رکعت به نه شمارلي کیږی، چنانچه نواب صدیق حسن خان خوی نواب نورالحسن خان غیر مقلد لیکلی دی چه:

«وحق آنست که رکعتی که وران فاتحه در پس امام خوانده نشده در خور اعتداد نیست

زیرا که قرأت فاتحه در هر رکعت نماز فرض عین است» (عرف الجادی ص ۳۷)

حالانکه دا خبره د دوی د ډیر احادیث صحیحه نه خلاف او مردود ده. خو د غیر مقلدینو احادیثو سره څه کار دي هغوی خو بدعت پسند فرقه ده، او چونکه چنانچه اگرچه مگر چه نه کار به اخلی او خپل بدعاتو لا به فروغ ورکوی.... العیاذ بالله

۸۴: شهید بغیر د کفن نه دفن کول: د غیر مقلدینو دا مسلک هم دي چه شهید به بغیر د کفن او جنازی نه دفن کیږی، چنانچه نواب وحید الزمان صاحب لیکي:

«ولا يكفن ولا يصلى عليه ويدفن بدمه» (كنزالحقائق ص ۴۳)
 يعنى شهداء به نه كفن كبنى انغوختلي كبرى او نه به په دى باندی د
 جنازی مونځ كبرى، دوى به په وینی سره دفن كبرى
 حالانكه كه شهداء بغیر د كفن نه دفن كیدی نو نبی پاک ﷺ هغه خپل تره
 په هغه غریبی دور كبنی به یی بغیر د كفن نه دفن كړي وي حالانكه د هغه
 په باره كبنی هم راځی چه: «ثُمَّ دَعَا بِنَمْرَةَ، فَكَفَّنَهَا فِيهَا» (ترمذی)
 او دا صرف حمزه نا بلکه تمام شهداء اُحد په باره كبنی راځی
 چه: «فَكَثَّرَ الْقَتْلَى، وَقَلَّتِ الْثِيَابُ. قَالَ: فَكَفَّنَ الرَّجُلُ وَالرَّجُلَانِ وَالثَلَاثَةُ
 فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ»
 نو غیر مقلدین دى خپل خود ساخته او جدید مذهب باندی ضرور نظر
 واچوی چه دا مذهب یی کوم طرفته روان دي...

۸۵: د نکاح نه وتل صرف دوه وجهی دی:

د غیر مقلدینو په بدعت كبنی اضافه كونكي دا نظریه هم ده چه دوى وائی
 چه زنانه د سړی د نکاح نه چه اوځی نو د هغی صرف دوه وجهی دی، یو چه
 بنځی لره طلاق ورکړی، او بله دا چه خاوند یی مړ شی نور د دینه علاوه
 وجهی نشته.

حالانكه دا دوى سینه زوری ده، او دقرآن د حکم نه یا غفلت دي او یا
 انکار دي. ځكه چه په قرآن کریم كبنی هم دا حکم موجود دي چه په ارتداد
 سره یی په دنیا كبنی هم مرتد ته نقصان دي، مفسرین فرمائی چه په دنیا
 كبنی نقصان منجمله د نکاح فسخ كیدل دی یعنی یو كس چه مرتد شی نو
 بنځه د هغه نکاح نه اوځی، خوراشي د غیر مقلدینو بدعی مسلک هم
 اوگوري:

نواب صاحب خپله نوابی بنکاره کوی لیکي چه:

«وهمچنين از ضروريات دينيه خروج از ان بطلاق و موت ثابت، پس از براي زعم خروج از نكاح بسببي از اسباب دليلي صحيح مقتضی انتقال از ثبوت بضرورت دينيه می بايد» (عرف الجادی ص ۱۱۳)

حاصل عبارت دادي چه نكاح نه چه زنانه اوخی نو د هغی صرف دوه وجهی كيديشی يو دا چه خاوندی بی مړشی يا خاوند ورله طلاق ورکړی نور ددی دواو وجهو نه سيوا كه خوك دعوی لری نو هغه دی صحيح دليل پيش كړی

۸۶: مضمضه او استنشاق فرض دی: د غير مقلدینو دا مسلک

دي چه خوك يو استحبابی عمل لره د التزام (فرض و واجب يعنی ضروری یی او گنړی) شكل ورکړی نو هغه بدعت وی (الحق الصريح ج ۴ ص ۴۱۱)

اوس راشي او گوري چه په اوداسه کښی کومه مضمضه او استنشاق دي کوم چه مستحب دي، د هغی متعلق نواب صاحب ليکی:

«فرض الوضوء النية والتسمية والمضمضة والاستنشاق... الخ (کنز الحقائق ص ۱۱)

يعنی په اوداسه کښی دغه اشیاء هم فرض دی، نیت کول، خوله کښی اوبه اچول، پوزه کښی اوبه اچول

نو يو استحبابی عمل لره د التزام درجه ورکول د غير مقلدینو اصول مطابق هم بدعت شو.

۸۷: وقوف عرفه نه مخکښی خپل کور والا سره همبستری

کول: د غير مقلدینو دا عجيبه مسلک او نظريه هم ده چه د وقوف عرفه نه پهلا خپل کور والا سره همبستری کولي شی، چنانچه نواب صاحب ليکی:

«جماع قبل وقوف بعرفه مفسد حج نیست و در اقوال صحابه كه بطريق بلاغ در موطا ست حجت نباشد چه در اصول مقرر باشد كه قول صحابی حجت نیست» (عرف الجادی ص ۱۰۱)

یعنی وقوف عرفہ نہ پہلا خپل کور والا سرہ ہم بستر کیدل حج نہ فاسدوی او په موطا کبني چه کوم صحابه کرامو نه په طريق د «بلاغ» سره مروی دي (چه دی سره حج فاسدیزری) نو هغه حجت نه دي، ددی وجی نه چه دا اصول دی چه د صحابی قول حجت نه دي،
العیاذ باللہ!! د خپل شاذ قول او د اجماع امت خلاف ورزی کولو په باوجود د صحابهٔ اقولو نه هم تیخته عجیب...!

۸۸: هر مونځ کونکي پسي اقتداء کول: د غير مقلدينو په بدعاتو

کبني يو بدعت دا هم دي چه دوی هر مصلی (مونځ کونکي) پسي مونځ کوی اگر که هغه صریح صوره د شریعت مخالف هم وی. چنانچه نواب صاحب لیکي:

«واصل صحت اقتداء به هر مصلی بهر مصلی ست و هر کرازم باشد که بعض صور ممنوع ست بروی آوردن دلیل واجب ست ونیست دلیل»
(عرف الجادی ص ۳۶)

یعنی اصل دادي چه د هر مصلی اقتداء هر مونځ کونکي پسي صحیح ده او چه د چا د اګمان وی چه بعض صورتونو کبني ممنوع ده، هغوی دی پری دلیل پیش کړی، حالانکه دوی سره د سره دلیل نشته.

نودا د دی صریح احادیثو مخالفت دي، ځکه چه په احادیث کبني راځي نبی پاک ﷺ فرمائی چه یو بدکار دی د مومن امامت اونکړی او د غسی ګنر احادیث شته خود خوف طوالت د وجی نه نشو ذکر کولي چه دا موقعه یی نه ده...

۸۹: په اوداسه کبني خپو اینځلو په ځائی مسحه کول: د

غير مقلدينو په مسلک کبني دا بدعت هم شته چه په اوداسه کبني خپي اینځلو په ځائی مسحه پری هم کولي شی، چنانچه نواب صاحب لیکي:
«وشک نیست که قرأت نصب و جر در آیه کریمه و از غسل و مسح هر دو کند و برای

ہریکے قائلین تعف بسیا کردہ اند (عرف الجادی ص ۱۲)
یعنی پہ دیکبئی ہیخ شک نشته چه»فامسحوا برؤسکم وارجلکم» والا
آیت کریمہ کبئی نصب او جر دواړه وئیلی شی، داپه دی دلیل دی
چه په خپو باندی مسح هم جائز ده، او د خپو وینخل هم صحیح دی چه کوم
خلق صرف مسح یا صرف د وینخلو قائل دی هغوی ډیر زبردستی نه کار
اغستی دي.

بیا مزید وائی: و مدلول کتاب عزیز مشروعیت برواحد از سل و مسح علی
الانفراد است نه جمع میاں»(ایضاً)

یعنی کتاب اللہ نه ددی دواړه (وینخل او مسح کول) مشروعیت تنها تنها
ثابتیږی دا نه چه دا دواړه به یو ځائی جمع کوي.

حالانکه مسلمانانو ته معلومه ده چه خپو باندی مسح کول د شیعیه گانو
بدعت دي، خو څه خیر.. غیر مقلدین هم د دوی نه څه کم نه دي، نو دا هم د
دی بدبودار او شیعیه گانو په تقلید کبئی قبیح ترین بدعت دي.

۹۰: عدم نقل په باوجود هم د ثواب نیت ساتل: د غیر مقلدینو

د بدعتیانو پشان یو بل انداز هم اوگوري، د غیر مقلدینو شیخ
الاسلام ثناء الله امرتسری صاحب نه یو ټپوس شویدی چه:

سوال: زید نماز عشاء میں جماعت کے ساتھ آخری رکعت میں
ملتا ہے سلام پھیر کر باقی رکعات بلند آواز سے پڑھتا ہے
اور بکر اس کی اقتداء کرتا ہے زید کا یہ فعل بلند آواز سے
پڑھنا جائز ہے اور بکر کا اس کے ساتھ شامل ہو کر پورا کرنا
کیسا ہے؟

جواب: یہ صورت حدیث میں نہیں آئی اگر کوئی شخص نیک
نیتی سے ایسا کرے گا تو اجر ملیگا محدثین اور امام شافعی
کا یہی مذهب ہے (۱۷ جولائی ۱۹۳۶ پرچہ اہلحدیث)

اوگوري دلته نه د غيرمقلدينو هغه دروغ هم ښکاره شو چه دوی دا دعوی کوی چه ځمونږه یو مسئله هم د قرآن و حدیث نه بهر نه ده، حالانکه دلته کښی د هغه بدعتیانو انداز ته خپله محتاجه شویدی چه عام بدعتیان هم داسی وینا کوی چه نیت یی ښه دی اگر که دا مسئله شریعت کښی نه ده ثابت، خو نیت یی ښه دي، نو دوی په دغه بدعاتو کښی اخته شی. دغسی غیرمقلدین هم د خپل بدعی مسلک لا خاطره د دغه چال او د هوکی نه کار واغسته چه دا مسئله اگر که قرآن و حدیث نه ثابت نه ده خو نیت یی صحیح دي، نو ثواب به ورته میلاویری عجیب!....

۹۱: د قصر مسافت: د غیرمقلدینو دا هم نا آشنا مسئله ده چه د یو میل نه زیات باندی قصر مونځ کولي شی، چنانچه نواب صاحب لیکي:

”وبالجملة مرید سفر زائد بر میل نه کمتر ازان مصداق مسافرت“ (عرف الجادی ص ۴۰)

یعنی حاصل د کلام دادي چه څوک د یومیل یا د میل نه زیات سفر کولو اراده لری د میل نه کم نه، نو دی مسافر شی. چه څوک دغسی آزاد وی او د علماؤ په تقلید کښی نه یی، نو بیا به خپل خواهشاتو لا خاطره د نفس غلام او مقلد به وی. او داسی آسانی فتوی به بیا ځان دپاره گوری او په بدعاتو کښی به اخته شی.

۹۲: زکوة مالداره عالم ته هم ورکولي شی:

د غیرمقلدینو یو بل بدبوار بدعت ته هم اوگوري چه نور بدعتیان به هم ترینه اوشرمیږی، چنانچه نواب نورالحسن صاحب لیکي:

”ومنجمله از سُبُل خدا صرف صدقه در اهل علم ست که قیام دارند بمصالح

دینیه مسلین پس ایشان رانصیبے در مال خداست خواه تونگر باشد یا گدا بلکه صرف آن درین جهت از اہم امور ست (عرف الجادی ص ۶۹)

یعنی د الله په لاره کښی (چه کوم زکوٰۃ خرچ کول پکار دی) یو لاره دا هم ده چه د زکوٰۃ مال په اهل علم باندی خرچ کړي چونکه علماء د مسلمانانو دینی مصلحتونه قائموی ددی وجه نه په زکوٰۃ کښی ددوی حصه ده بلکه اهل علم باندی زکوٰۃ خرچ کول د ټولو نه اہم مصرف دي که هغه علماء مالداره وی او که فقیر..

آخر دی بدعتیانو ته اوگوري چه مالداره کس ته هم زکوٰۃ ورکولي شی، آخر څه دیته نفس پرستی او نه وایم او بدعت ورته اونه وائم نو څه ورته وایم....؟؟؟!

۹۳: په خطبه کښی خبری کولو سره جمعه ماتیدل: د

غیرمقلدینو یو بدعت دا هم دي چه دوی بلا دلیل دا وائی چه چا د جمعی په ورځ د خطبی په دوران کښی چاته اوئیل چه چپ شه، نو د هغه جمعه ماته شوه، او د هغه جمعه نه کیږی، چنانچه نواب نورالحسن صاحب لیکي:

”وهرکه دیگرے راگوید خاموش شو اورا جمعه نباشد زیرا که حرکت لغو کروا رتکاب منهی عنه نمود (عرف الجادی ص ۴۲) یعنی که چا یو کس ته اوئیل چه خاموش شه نو د هغه جمعه نه کیږی ددی دپاره چه دی لغو کار اوکړه، او د هغی نه یی انکار اوکړه چه دکومی خبری نه منع کړیشوي وو.

۹۴: د نشه آور کس طلاق نه واقع کیږی:

بدعت لامذهبيه   نوجوانان احسان

د غیرمقلدینو یو بل مادرن بدعت هم اوگوري، وائی چه یو نشه
 آور کس که بنخی ته طلاق ورکړه نو دغه طلاق به نه واقع
 کیږي، چنانچه نواب نورالحسن صاحب وائی چه:
 وطلاق سکران صحیح نیست زیرا که مناط تکلیف عقل ست
 وچون عقل زائل شد هر حکم شرعی زائل گشت (عرف الجادی
 ص ۱۲۳)

یعنی چه کوم د نشی په حالت کښی وی نو د هغه طلاق نه دي
 صحیح، ځکه چه د انسان مکلف کیدو مدار د هغه عقل دي او
 چه کله عقل زائله شی نو بیا هر حکم شرعی ختم شی.
 راشي اوس یی خوند اوکړه، د شرابی کبابی خلقو ته یی هم
 لاره صفا کړه، او د هغی دپاره هم د ډاډ ذریعه او سبب جوړ
 شو.

۹۵: چاته لوږه او تنده لږی هغه د روژه نه نیسی:

د غیرمقلدینو د گنډ عجائباتو نه یو عجیبه مسئله بدعیه دا هم
 ده چه یو کس ته ډیره لوږه یا تنده لږی نو بیا په هغه باندی
 روژه فرض او واجب نه ده، چنانچه نواب نورالحسن
 صاحب لیکي چه:

”وشرط صوم استطاعت ست پس مستعطش و مستاکل راصوم
 واجب نبود“ (عرف الجادی ص ۸۰)

یعنی د روژه ساتلو دپاره استطاعت شرط دي که چاته لوږه یا
 تنده لگی نو د هغه دپاره روژه واجب نه ده.
 بس غیرمقلدیت بدون اجتهاد مرض انسان د کوم ځائی نه کوم
 ځائی ته رسوی.... !

۹۶: دعاګانی او وظائف بدعت دی: معاذالله

مولانا اسحاق بهتی صاحب غیرمقلد لیکي:

”نہایت افسوس ہے کہ اب دعا و وظائف اور تصوف کی روایت جماعت اہل حدیث میں ختم ہو گئی ہے بلکہ میں نے سنا ہے کہ بعض برخود غلط لوگ اسے بدعت قرار دیتے ہیں انا للہ وانا الیہ راجعون “ (نقوش عظمت رفتہ ۲۳)

ترجمہ: نہایت افسوس خبرہ دہ چہ اوس پہ جماعت اہل حدیث کبنی تصوف، وظائف او د دعاگانو سلسلہ ختمہ شویده بلکہ ما اوریدل دی چہ خپلہ غلط خلق (یعنی اہل حدیث، ناقل) دیتہ (یعنی تصوف، دعاگانے او وظائف تہ، ناقل) بدعت وائی۔ انا للہ وانا الیہ راجعون۔

پہ تصوف باندے خو خبرہ تیرہ شوہ۔ البتہ د دعا او د وظائف متعلق... نو اسحاق بھتی صاحب غیر مقلد دمولا نا داؤد غزنوی صاحب (د غیر مقلدینو پیر) متعلق لیکي چہ:

”ہر نماز کے بعد وظائف پڑھتے اور ہاتھ اٹھا کر لمبی دعا مانگتے تھے “ (نقوش عظمت رفتہ صفحہ ۲۲)

۹۶: بیعت د چانہ اغستل:

امین اللہ پشاوری غیر مقلد لیکي:

»اسی طرح لوگوں سے اپنی تنظیم میں داخل ہونے کیلئے بیعت لینا

حالانکہ بیعت

غیر نبی کے لئے لینا بدعت ہے جیسا کہ اس مسئلہ کی تفصیل ہم نے فتاویٰ الدین الحالیٰ ج ۹ میں کی ہے « (نظریہ وحدۃ الوجودی اور ڈاکٹر اسرار احمد صفحہ ۶۲)

یعنی دیو تنظیم دپارہ د چانہ بیعت اغستل بدعت دی، اوس

راشی ددغہ بدعت نظارہ خپلہ د غیر مقلدینو پہ کور کبنی او گوری:

د جماعت غرباء اہل حدیث امام عبدالوہاب دہلوی غیر مقلد متعلق یو ممدوح ئی لیکي چہ:

»جماعت بندی کا ایک امام کے ہاتھ پر بیعت کر کے زندگی بسر کرنے کا کارنامہ قیامت تک جاری رہی گا.... لوگوں نے آپ کا ہاتھ پکڑ کر آگے کیا میں بھی اس بیعت میں شامل تھا» (ہفت روزہ اہل حدیث کراچی، جلد ۹۷ شمارہ ۳۴/۲۳ ستمبر ۲۰۱۵ صفحہ ۴۳) خپل اقرار سرہ غیر مقلدین خپلہ بدعتیان کیری...

۹۸: میلاد مناوول:

نواب وحید الزمان صاحب غیر مقلد لیکھی:
 «ولا يجوز الانكار امور مختلفة فيها بين العلماء كغسل الرجل....
 والفاحة المرسومة او مجلس الميلاد...» (هدية المهدي صفحہ ۱۱۸)
 ترجمہ: پہ ہغہ امور و باندی انکار کول جائز نہ دی چہ پہ
 کوم کبنی د علماء کرامو پہ مینخ کبنی اختلاف وی، مثلاً پہ اوداسہ کبنی
 خپی وینخل.... مروّجہ فاتحہ او مجلس میلاد مناوول.
 موصوف بل خائی کبنی لیکھی:

»اس حدیث سے ایک جماعت علماء نے آپ کی ولادت کی خوشی یعنی
مجلس میلاد کرنے کا جواز ثابت کیا ہے» (لغات الحدیث ۲/۶۵۴)
 د غیر مقلدینو مجدد نواب صدیق حسن خان صاحب خو کمال کیری دی ہغہ
 خود میلاد پہ جواز باندی مستقل کتاب لیکلی دی پہ نوم د «الشامة
 العنبریه من مولد خیر البریة» دا کتاب خو ٲول پہ ٲول د کتلولائق دی
 خوبیا ہم مونرہ بطور ثبوت صرف دوہ دری اقتباسات راخلو چہ ناخبر
 قارئین کرامو تہ ددی حیثیت معلوم شی. باقی شائقین حضرات دی دا
 کتاب پورہ اوگوری:

چنانچہ نواب صاحب میلاد تہ ترغیب ور کولو پہ حقلہ لیکھی:
 «مشتاقان کمال و جمال نبوی کولازم ہے کہ بعد دریافت فضائل میلاد
شریف اسی امر میں کوشش کریں کہ... الخ (الشامة العنبریه
 صفحہ ۱۰۴)

بیا ورپسی مخکبئی لیکئی:

«اللہ تعالیٰ ہم کو اور جملہ اہل اسلام کو ایسی توفیق خیر رفیق حال کرے کہ ہم ہر روز

کسی قدر ذکر میلاد شریف کتب معتبرہ سے خود پڑھیں یا کسی محب صادق متبع واثق سے سن لیا کریں۔ الخ (ایضاً صفحہ ۱۰۵)
بل خائی کبئی لیکئی:

«اہل مولد کو لازم ہے کہ ہمراہ ذکر مولد شریف کی ان حالات و ماجریات پر بھی اطلاع حاصل کریں کہ اس علم و معرفت سے ایمان کو قوت اور اتباع سنت کو ہمت ہوتی ہے»
بلکہ یو خای کبئی ددی التزام کو لو متعلق لیکئی:

«اگر ہر روز ذکر حضرت نہیں کر سکتے تو ہر اسبوع یا ہر ماہ میں التزام اس کا کریں کہ کسی نہ کسی دن بیٹہ کر ذکر یا وعظ سیرت و سمت و دل و ہدی و ولادت و وفات آنحضرت کا کریں» (ایضاً صفحہ ۵)

د غیر مقلدینو د کورنہ ہم د دوی بہ بدعتیت باندی

گواہی:

قارئین کرام! پہ آخرہ کبں بہ دودہ (۲) حوالی ہم د دوی دکور نہ ورکرو چہ دوی خپلہ ہم پہ دی خبرہ اقرارکوی چہ واقعی زمونږ غیر مقلدین حضرات بدعتیان او دبدعتیانو حامیین دی:

۹۹: اولہ گواہی: مشہور غیر مقلد عبدالقادر حصاری لیکئی:

”لیکن افسوس ہے کہ اہل حدیث کھلانے والے آج اہل

بدعت کے ساتھ ہر دینی کام، نماز، سلام، جنازہ، نکاح، مجالست وغیرہ میں اشتراک کر کے ان میں ایسے جذب ہوئے ہیں کہ ان کا عین بن گئے ہیں“ (سیاحۃ الجنان صفحہ ۱۳)

ترجمہ : لیکن افسوس دے چہ اہلحدیث وئیلو والا (خلق) نن د اہل بدعت سرہ پہ کارہرکار، مونخ، سلام، جنازہ، نکاح، مجالست وغیرہ کبئی شریک دی . او پہ دوی کبئی داسی جذب شوی دی چہ د دوی عین جوړ شوی دی (!!)

سبحان اللہ ! یو طرفتہ مبتدعینو سرہ مشارکت، او بل طرفتہ پہ هغوی کبئی جذب او دهغوی عین جوړ شوی دی . دا وحدة الوجود (غیرمقلدینو او دهندوانو والا) نه دی!....؟ دا حلول نه دے!....؟

۱۰۰: دویمہ گواہی: مولانا عبیداللہ رحمانی غیرمقلد ہُم داسی اقرارکوی لیکي چہ:

”افسوس ہے کہ جن خرافات سے اہلحدیث پرہیز کرتے تھے اور جو بدعتیوں کے شعار بھی سمجھے جاتے ہیں اب اہلحدیث عوام بھی نہیں بلکہ ہمارے بعض علماء نے بھی بغیر کسی جھجک کے ان کو اختیار کرنا شروع کر دیا ہے۔
بھی نہیں بلکہ ذریعہ معاش بنا لیا ہے“ (فتاویٰ علمائے حدیث جلد ۲ صفحہ ۹۰)

الحمد للہ دی خائی پوری د غیرمقلدینو پہ بدعاتو باندی سل حوالہ جات مکمل شواو نور مزید بدعات بہ دوئمی حصی تہ پریدو هغه بہ ہم سل تہ رسووان شاء اللہ...

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

د غیرمقلدینو او د پنچیریانو نایاب کتابونہ محدود تعداد کبئی دستیاب دی شائقین حضرات د رابطہ او کړی نیز..... خپل کسان دی د وحدت الوجود مقالی د پارہ ہم رابطی او کړی او زرتزرہ ئی ترلاسه کړی.

0333 3300274 hanafiyem@gmail.com